

SAGOSPEL

DRAMATISERINGAR

AF

HILJA TAVASTSTJERNA

I

AKTIEBOLACET

HANDELSTRYCKERIETS

FÖRLAG

SAGOSPEL

DRAMATISERINGAR

AF

HILJA TAVASTSTJERNA.

FÖRSTA DELEN.

HELSINGFORS 1900
AKTIEBOLAGET HANDELSTRYCKERIET.

FORNA ELEVER!

Önskan att för Eder, mina kära forna elever, återupplifva några glada minnen från skoltiden har föranledt mig att till Eder i tryck öfverlemnna dessa små sagospel. De blefvo sammanskrifna i afsigt att vid de sedvanliga luciefesterna bereda Eder någon förströelse. Glädjen, som strålade i Edra barnaögon vid åseendet af dem, var för mig den bästa gengäld för deras utarbetande. Oftast blefvo rolerna redan på förhand lämpade efter de utvalda sujetternas särskilda egenart. Måhända var det äfven därför som utförandet trots den anspråklösa sceniska utstyreln tillvann sig odeladt bifall. Af dessa luciesurpriser är endast en original. Till de öfriga har uppräningen hemtats ur äldre sagor och legender. Vid genomögnandet af dessa sagospel skall väl månget gladt minne från flydda tider framstå för Eder syn. I sagoprinsarne och prinsessorna skolen I igenkänna Eder själfva och Edra barndoms-vänner. Månget muntert upptåg från skoltiden anknyter sig måhända till dessa sagospel med gröna granar och skärmar såsom kulisser samt något skärtingsskynke såsom ridå. Skall denna anspråklösa samling framkalla fröjd vid luciefester i skolorna och ungdomsfester i hemmen, så har den fyllt sitt ändamål. Och röner densamma förståelse hos dess unga läsare, skall dess utsändande i världen skänka författarinnan glädje.

Helsingfors, i Oktober 1900.

Hilja Tavaststjerna.

PRINSEN OCH VALLGOSSEN

SAGOSPEL I 3 AKTER MED SÅNG

(ORIGINAL)

PERSONER:

Furstinnan Emerentia.

Roland, hennes son.

Mister Bombay, dennes guvernör.

Mor Kajsa, en torpargumma.

Nikodemus, } hennes barn.

Mona,

Modig, länsman.

Buller-Uller, skvallergumma.

Aurora, morgonens drottning.

Flera små älfvor.

Tvänne tjänare.

Händelsen försiggår dels i skogen dels i mor Kajsas stuga.

FÖRSTA AKTEN.

Första scenen.

(Ett skogslandskap. I en gran sitter en tam gök. Man hör då och då koskällor på afstånd. Nikodemus sitter på en tufva och sjunger.)

Nikodemus.

Ja, nog är skogen ändå det härligaste som fins! Tycker inte du så med, kukku? (*Göken ropar.*) Jo, jo du, vi båda förstå hvarann, eller hur, din gök? — Jaså, du tycker kanske inte om att jag kallar dig gök! — Du tycker visst att det är ohöfligt! Nå, ursäkta min herre. Hör kukku vis, där på kvist, säg mig visst, hur många år jag andras hjordar valla får? (*Göken ropar 10 gånger. Nikodemus räknar.*) Tio! Nej du, det kan vara nog nu. Inte ämnar jag vara vallherde i alla mina dar! Det är en sysselsättning för pojkar, men inte för en karl. Och jag blir snart karl. Till Johanne fyller jag 13 år, och då tänker jag redan bli något bättre än vallherde. Men

hvad? (*funderar*). Männe jag skulle duga till präst? — Hvad menar du kukku? (*Göken ropar*.) Hva' 'falls? Menar du att det inte passar för mig? — Nå, då blir jag väl klockare. Det du-ger jag åtminstone till, för sjunga kan jag och det tycker jag också om. (*sjunger. Visa efter eget val.*)

Andra scenen.

Roland. Nikodemus.

(*Roland har under sången inträdt, ställer sig bakom Nikodemus och lyssnar.*)

Roland (suckar djupt efter första värsen).

Nikodemus.

Hvad var det? Hvem var det, som suckade så djupt? Åh! det var visst bara »Krona» eller »Stjärna»! (*sjunger vidare*).

Roland (framträdande).

Goddag gosse, hur sitter du här så ensam och sjunger?

Nikodemus.

Jag öfvar mig bara!

Roland.

Öfvar dig? Hvarför det?

Nikodemus.

Jo, ser du, jag tänker bli klockare i byn!

Roland.

Hvad för slag? Du är ju bara ett barn?

Nikodemus.

Nog var det så! Lagomt barn, skall jag säga dig. Jag har nu i två års tid varit vallherde, och fastän skogen visst är det skönaste jag vet, så ämnar jag ändå försöka mig på något bättre. Var det du, som suckade nyss?

Roland.

Ja, nog var det jag! (*suckar*).

Nikodemus.

Nå, hvarför suckar du jämt? Är du ledsen öfver något?

Roland.

Åh, kära du, jag har så tråkigt! Jag vet aldrig hvad jag skall göra. Allt är så odrägligt!

Nikodemus.

Det var lustigt. Kukku och jag ha' aldrig tråkigt.

Roland.

Du är lycklig du! Du har säkert ingen sträng guvernör, som jämt rättar och klankar på dig?

Nikodemus.

En gu-gu-gubendör? — Hvad är det för slag?

Roland.

Guvernör sa' jag. Det är en sådan där gammal gnatig herre, som får betaldt för att han pinar pojkar.

Nikodemus.

Fy, det är otäckt! Jag har aldrig hört tala om sådant förr.

Roland.

Och så har du väl inte håller någon mademoiselle, som jämt förmanar dig att vara »fin och nobel», kantänka, och inte en mormor, som gråter och jämrar sig öfver dig?

Nikodemus.

Nej, någon mamsell har jag inte. Jag har bara mor och Mona, som båda äro så rara.

Roland.

Lycklig du, som har en mor och en syster!

Nikodemus.

Har du då ingen mor?

Roland.

Ja, men hon vistas alltid i residensstaden och jag slipper inte dit, förrän jag är stor. Är din mor mycket god?

Nikodemus.

Ja, det må du veta att hon är. Hon sätter alltid påsen så full och ibland består hon t. o. m. smör med. Jag gissar hon har gjort det i dag igen, för hon fubblade så där vid skåpet.

Roland.

Säg, är du aldrig stygg eller olydig?

Nikodemus.

Åhja, nog händer det. Men då får jag alltid stryk. Mor är så där — litet hastig af sig.

Roland.

Gråter hon inte och säger att du är hennes sorgebarn, som för henne i grafven?

Nikodemus.

Nej då! Mor låter björkriset dansa och sen förlåter hon mej och är glad igen.

Roland.

Lycklig du! Ack, den som engång finge ett ordentligt kok stryk i stället för dessa eviga suckar och tårar.

Nikodemus.

Hvem är du, underliga gosse?

Roland.

Jag är Roland. Än du då?

Nikodemus.

Jag heter Nikodemus. Men hur kom du hit i den stora skogen?

Roland (förlägen).

Jo, ser du, jag har — (*hviskar*) sprungit bort från mitt hem.

Nikodemus.

Hvad säger du? Hvar är ditt hem?

Roland.

Nog känner du väl slottet? Alla människor känna det! Där är mitt hem.

Nikodemus.

Nog har jag sett slottet bakom den höga

muren. Och engång såg jag fursten och många fina herrar rida längs vägen. De hade alla så vackra hästar.³

Roland.

Ja, det var just min far, och den herren, som red sist och skumpade som en gammal gumma, var just min guvernör.

Nikodemus (förvånad).

Jaså! Men hvarför sprang du bort från ditt hem? Sku' jag ha' ett så fint hem och så vackra kläder och ystra hästar som du, så sku' jag visst inte springa min väg.

Roland.

Tror du det? men jag skall säga dig en sak. Fina kläder och ystra hästar är inte det bästa här i världen. Det fins annat, som är förmer.

Nikodemus.

Hvad kan det vara? Hvad menar du?

Roland.

Jag menar att det måste vara bra mycket roligare att vara fri och få springa omkring och leka med andra barn, än att bo i ett grannt slott.

Nikodemus.

Får du då aldrig leka med andra barn.

Roland.

Aldrig! Jag får inte ens gå ensam i parken, Mister Bombay är alltid med mig. Och när jag någon gång vill tumla och rasa som andra barn, så ropar han strax: »låt bli det där, det anstår inte Er». O, du kan inte föreställa dig huru odräglig han är. Vet du, i dag så hände det att — — —

Nikodemus.

Hvad hände?

Roland.

Jo, det hände att jag blef ond.

Nikodemus.

Åhå! På hvem då?

Roland.

På Mister Bombay, förstås.

Nikodemus.

Hvarför det?

Roland.

Jo, det kom två små barn i parken. De voro trasiga och sågo hungriga ut. Då vi kom-

mo närmare sträckte den lilla flickan fram sin hand och bad om en slant. Jag drog hastigt fram ett litet mynt ur fickan och räckte det åt henne. Men i detsamma röt Mister Bombay: »hvad gör Ni? Ni underblåser ju tiggeriet, och så gaf han den lilla flickan ett slag öfver handen med sitt spanska rör, så att hon gråtande sjönk till marken.

Nikodemus.

Fy, en så elak herre. Huru gick det sen?

Roland.

Jo, den lilla flickans bror blef så ond, att han utan besinning rusade på Mister Bombay, för att rycka käppen af honom.

Nikodemus.

Fick han den?

Roland.

Nej, kära du. Mister Bombay är stark och vig, fast han är gammal. Snart låg gossen på marken och käppen dansade utan misskund på hans rygg.

Nikodemus.

Skada att jag inte var med!

Roland.

Men vet du då kände jag huru bloden började sjuda inom mig. Det är feigt och uselt att inte hjälpa den svagare, tänkte jag, och så angrep jag min guvernör bakifrån. Jag vet inte själf hur det gick till, men ett, tu, tre låg han framstupa på näsa. Jag vred käppen ur hans hand och så — — —

Nikodemus.

Så gaf du honom stryk, inte sant? Det var bra gjort, kamrat, det tycker jag om.

Roland.

Nej, det gjorde jag inte, jag bröt bara sönder käppen och kastade den i bäcken.

Nikodemus.

Nå, ligger han allt ännu på näsan?

Roland.

Det tror jag inte. Men du må tro jag blef skrämnd då jag vände mig om och såg Mister Bombays näsa blöda. Där låg han och skrek och sprattlade värre än en tupp och från alla håll skyndade folk till. Förfärad öfver hvad jag gjort, och utom mig öfver alla de moralkakor jag skulle få af grande mère, fattade jag ett

raskt beslut. Att klättra öfver muren var ett ögonblicks värk och strax bakom den låg den stora skogen. Jag sprang och sprang, utan att veta hvart. Jag ville bara bort, långt, långt bort! Slutligen fann jag dig.

Nikodemus.

Det var nog bra, för du skulle annars lätt ha kunnat förvillia dig. Men hvad är nu att göra? Tror du man söker dig?

Roland.

Det gör man bestämdt (*häftigt*). Men jag vill inte att man skall hitta mig! Jag vill inte gå hem! Jag vill bli här i den stora skogen hos dig. Snälla Nikodemus, får jag?

Nikodemus.

Det får du gärna (*skrytsamt*). Och jag sku' vilja se hvem som vågar röra dig här! Var lugn, jag skall nog försvara dig.

Roland.

Det är snällt af dig, men nog kan jag också försvara mig själf. — Vet du, jag är liksom litet hungrig.

Nikodemus.

Här fins mat för två. Kom hit! (*de sätta sig Nikodemus öppnar påsen*). Ja ha, gissa jag inte det, här finns också smör och — — — nej se på den mor, här finns t. o. m. fläsk! I krukkan finns mjölk. Ät nu och drick! (*de äta*).

Roland (tar en klunk ur krukkan).

Ah, hur godt, det smakar efter mera (*dricker*). Hör du, är du aldrig rädd så här ensam i skogen?

Nikodemus.

Rädd? Nej du, här finns hvarken björnar eller vargar och inga röfvare håller.

Roland.

Är du här också om natten?

Nikodemus.

Ja, den varmaste tiden som nu. Då för jag mot aftonen korna till byn för att mjölkas, och sen gå vi igen tillbaka till skogen. Då är här så skönt och svalt!

Roland.

Hvar sofver du?

Nikodemus.

Ibland här och ibland där, men alltid så att jag kan se älfvorna dansa.

Roland.

Har du verkligen sett älfvor dansa?

Nikodemus.

Många gånger. De dansa alla nätter där på slätten.

Roland.

O, tala om huru de se ut.

Nikodemus.

Du får nog själf se dem i natt. Vänta bara!

Roland.

Men hvart taga de vägen om dagen?

Nikodemus.

Ja de förvandlas till andar, som omsväfva barnen.

Roland.

Kan man inte se dem då?

Nikodemus.

Nej, det är blott om natten, som de tråda dansen. Men för resten skall jag säga dig att det är inte alla, som få se dem.

Roland.

Hvad menar du? Hvem får inte se dem?

Nikodemus.

Mor säger att den som med berådt mod begår en dålig handling, eller beljuger och förråder sin nästa, den får inte se de söta, små älfvorna, utan i stället fula, otäcka lyktgubbar, som det inte als är roligt att se.

Roland.

Tror du att det var en dålig handling att kasta omkull Mister Bombay?

Nikodemus.

Det är svårt att veta, men inte tror jag det. Du var ju ond.

Roland.

Ja det var just det att jag var ond. Men man får inte bli ond. Min far brukar säga att den, som inte kan beherska sig, är en stackare.

Nikodemus.

Är den en stackare, som försvarar de svaga, då vill jag också vara en stackare. Men vet du nog brukar jag ofta ge stryk åt Ringströms Kalle, när han retas med Lisa och kallar henne tattar Lisa, för att hon har svart hår, men inte har jag nånsin sett elaka lyktgubbar, utan alltid ha älfvorna dansat för mig i månskenet (*man hör ett jagthorn*). Hvad är det?

Roland (springer upp).

Man söker mig! Göm mig, Nikkus, göm mig! för all del!

Nikodemus.

Var inte rädd, Roland, jag skall nog hjälpa dig. Kryp dit under den stora granen. Jag skall nog skrämma dem jag. (*Roland kryper under granen*). Se så, kukku, nu gäller det för oss att vara fiffiga. Gör nu du ditt bästa, så gör jag mitt.

Tredje scenen.

Roland under granen. Nikodemus. Senare mister Bombay. Man hör en koskälla närma sig.

Nikodemus (tittar utåt).

Hvad går åt kritturen? Hvarför springa de så? Aj, aj, där kommer en fin herre. Ha,

ha, ha, han är rädd för korna, den stackar'n (*ropar utåt*) Krona gumman, hur bär hon sig åt? Låt den fina herrn vara i fred.

Mister Bombay (rusar in och faller midt på scenen).

Aj, aj, det otäcka djuret stångar ihjäl mig. Hjälp, hjälp!

Nikodemus (hjälper upp honom).

Var inte rädd, nådig herre, det är inte så farligt som det ser ut!

Bombay.

Visst är det farligt med sina krokiga horn och stora, dumma ögon. Uff, det var en högst obehaglig situation för en hofman (*till Nikodemus*) Hör hit pojke, är det dina kräk?

Nikodemus.

Nej herre, jag bara vallar dem.

Bombay.

Om du inte håller dina kräk bättre i styr en annan gång, så akta dig!

Nikodemus.

Inte är det mitt fel att Krona inte tycker om fina herrar, hon är inte van vid dem.

Bombay.

Var inte näsvis, din slyngel! Usch en sådan värme. (*Torkar svätten ur pannan*). Det var ett fasligt besvär den otäcka pojken gjort mig (*till Nikodemus*). Hör hit, junker, har du sett prinsen?

Nikodemus (ser dum ut).

Hvem är det?

Bombay.

Gör dig inte till, din lymmel, jag menar prins Roland, en fin, fin, ung herre, som förvillat sig i skogen.

Nikodemus.

Jaså han! Ja, nog har jag sett honom alltid.

Bombay.

Nå, hvar är han?

Nikodemus.

Det säger jag inte!

Bombay.

Hvad för slag, säger inte! Vill du ha stryk, din spetsbof!?

Nikodemus.

Åhå herre, hvem sku' våga ge mig stryk? Jag har alla korna på min sida och store Mogul med, och han är inte att leka med. Han kan inte tåla fina herrar.

Bombay (ser sig rädd omkring).

Är han i närheten? (*närmar sig Nikodemus och sticker en pänningepung i hans hand*). Se här, min gosse, tag denna pung och säg mig sen beskedligt hvar prinsen är.

Nikodemus (tittar i pungen förvånad).

Guld? — (*kastar pungen för Bombays fötter*). Se där, herre, Ert guld! Nikodemus är fattig, men han förråder inte sina vänner för guld!

Bombay (ond).

Oförskämda pojke! Vet du väl med hvem du talar?!

Nikodemus (trotsigt).

Det är just detsamma. Det kvittar mig lika!

Bombay.

Oerhört! Horibelt! Exempellöst hvad sådana bondlymlar kunna vara djärfva och framfusiga! (*går fram till trädet, där Roland är gömd,*

i detsamma ropar göken från granen midtemot) Hvad var det? (*vänder sig om*) Jaså, du, din gök! (*sätter sig med ryggen till Roland*) O, du store Sankta Filibunke, huru många timmar skall jag ännu måsta vänta på min aftontoddy? (*Kukku ropar fem gånger, Bombay räknar*). Ännu fem timmar! Nej, nej, det går öfver min förmåga! (*till Nikodemus vänligt*) Kom hit nu, lilla beskedliga byherde, och säg mig om han inte har sett prinsen?

Nikodemus.

Nå efter herrn är höflig och inte hotar med stryk, så skall jag säga att jag värkligen sett prinsen.

Bombay.

Hvar? hvar?

Nikodemus.

Här. Han kom hit ängslig och modstulen och sade att han hade gjort en gammal herre illa och sen sprungit bort från sitt hem. Men han ville inte göra illa, för han har ett godt hjärta. I alla fall ville han inte gå hem och bad därför att jag skulle gömma honom.

Bombay.

Dumheter! Hvar är han? Sägenast, an-nars —.

Nikodemus.

Stilla, stilla herre, det hjälper inte att hota mig, jag har alltid Mogul på min sida.

Bombay.

Nå, nå, var nu snäll ändå och säg hvad du vet om prinsen.

Nikodemus.

Ja, jag vet att han finns nå'nstans i skogen, men hvar, det vet bara kukku och jag. Och vi säga det aldrig! Så mycket Ni vet, herre, aldrig! Vidare vet jag att prinsen är god mot de fattiga, därför skydda honom också de fattiga. Och sist vet jag att om den herrn, som slog tiggarbarnen sku' komma hit, så sku' jag hetsa store Mogul på honom, för det tycker jag han förtjänar.

Bombay.

För all del det är ju lifsfarligt. Och alt det där skall stackars Roland vara utsatt för.

Nikodemus.

O, var inte orolig för honom, hvem sku' nännas göra honom något ondt!

Bombay.

Ack, ack, hans höghet ensam i en mörk skog. Det är förskräckligt! Hvad skola fursten

och furstinnan säga? O, Dick Bombay, det gäller ditt hufvud, ditt ärevördige, grå hufvud (*ryser*). Hu, jag känner ren bilan på nacken! Jag stackars, gamle man! Jag öfverlefver aldrig hals-huggningen (*går af och an och gråter*).

Nikodemus.

Lugna Er, nådig herre och gå hem och lägg Er. Inte hittar Ni ändå prinsen här och i morgon kommer han bestämt själf hem.

Bombay.

Tror du det! Ack, om det ändå vore så väl. Se där äro mina tjänare, jag går nu då med dem. Adjö med dej, din karnibel, din storstöfvel, din sjukskräflare, din galgfågel, din birfilare — (*i det han går*) din dansmästare, din tjurskalle, din — din — (*går*).

Fjärde seenen.

Roland. Nikodemus.

Nikodemus (skrattar).

Ha, ha, ha! Nu går han. Kom fram, Roland. (*Roland kryper fram*). Var det inte lustigt allt i hop?

Roland.

Nog var det ju *lustigt*, men (*fundersamt*) var det också *rätt*? Jag hade ändå litet synd om mister Bombay, han är ju i alla fall min lärare.

Nikodemus.

Nej, var det han? Gubernatorn, som du kallar honom! Skada att jag inte visste det, då sku' jag ha' låtit honom smaka käppen en smula.

Roland.

Du är fasligt modig, kära Nikkus, men jag är inte riktigt bra till mods. Kanske jag ändå borde gå hem?

Nikodemus.

Å, prat skräp! Blif du här bara och se älfvorna dansa, Låt du gubben pinas litet, han var ju elak mot barnen.

Roland (betänksamt).

Det var han (*beslutsamt*). Nej, jag går inte hem, jag blir här för att se älfvorna dansa.

Nikodemus.

Rätt så! Kom hit och lägg dig (*sträcker ut sig på marken*).

Roland (lägger sig bredvid honom).

Här är inte som värst mjukt.

Nikodemus.

Tycker du det! Jag tycker här är mycket skönt (*gäspar*). Jag börjar bli litet sömning.

Roland (gäspande).

Jag med. Hör du, väck mig när älfvorna börja dansa.

Nikodemus.

Det skall jag! God natt!

Roland.

Godnatt! (*De somna*).

Ridån faller.

ANDRA AKTEN.

Första scenen.

Samma skog. Månsken. Roland och Nikodemus sofvande under granen. I bakgrunden ser man små älfvor dansa. Man hör fågelsång och koskällor då och då på afstånd. Efter en stund träder Aurora långsamt fram på scenen. Hon blåser i en liten pipa. Älfvorna dansa fram och stanna i halfcirkel framför Aurora.

Första älfvan.

Höga härskarinna, du har kallat oss hit.

Andra.

Du har befallt oss lämna lek och ras, för att lyssna till dina ord.

Tredje.

Här äro vi drottning, till din tjänst!

Fjärde.

Hvad har du att säga oss i dag?

Aurora.

Solkonungen, min höge fader, har gifvit mig befallning att sända er ut i världen för att göra godt.

Första.

Hvad får jag att göra?

Andra.

Hvart sänder du mig.

Tredje.

Säg drottning, hvad blir mitt värf?

Fjärde.

Får jag något som är lätt och roligt?

Aurora.

Tyst, tyst små älfvor, varen uppmärksamma och hören på hvad jag har att säga er.

Alla.

Tala drottning, vi lyssna till dina ord.

Aurora (sjunger; melodie: djupt i hafvet.)

Lilla älfva, med ditt veka sinne,
Med din lena och mjuka hand.
Sväfva bort till bondens torp, derinne

Ligga barnen i feberbrand.
 Stå vid deras bädd, var vänlig, god och öm,
 Svalka brännhet kind och gif dem ljuflig dröm.
 Vaka, vaka och skydda dem.
 Tills far och mor från fältet komma hem.

Älfvorna (sjunga).

Tills far och mor från fältet komma hem.

Aurora (sjunger).

Och du lilla, alltid vild och yster
 Alltid lekfull och glad i håg.
 Fly dit hän, där skogen susar dyster
 Speglar sig uti insjöns våg.
 Barnen leka där på höga bärgets brant,
 Lillan tumlar om just invid klippans kant,
 Hennes skyddande ängel var,
 För henne lyckligt hem till mor och far.

Älfvorna.

För henne lyckligt hem till mor och far.

Aurora.

Ser du, liten pilt i drömmar ljufva
 Slumrat in utaf mödan trött.
 Hvilar stödd mot skogens mjuka tufva
 Som på ejderdunskudde sött.
 Klappa på hans samvet, hviska tyst och lätt,
 Att han ej sig uppfört mot den gamle rätt
 Honom säg att blott den är man,
 Som vreden tygla och behärska kan.

Älfvorna.

Som vreden tygla och behärska kan

Aurora (talar).

Nåväl, nu vet ni hvad ni ha att göra. Ni öfriga kan passa på hvar ni kan behövas och hvar ni kan göra något godt. Varen nu punktliga och snälla och i afton när min fader gått till hvila få ni åter dansa i månens sken.

Första älfvan.

Höga drottning, vi lyda dig gärna, men tillåt oss att dansa blott en liten stund ännu.

Aurora.

Må vara. Men blott en liten, liten stund. Ser ni natten är snart förliden och dagen gryr. Fåglarna börja redan kvittra och snart stiga människorna upp och gå till sitt arbete. Äfven jag måste fly och lämna rum åt dagens ljusa härskarinna. Farväl, små älfvor, i morgon råkas vi igen.

Älfvorna.

Farväl, höga drottning! (*de ställa sig i två rader. Aurora går långsamt ut emellan dem. Sedan taga älfvorna i ring och fortsätta dansen i fonden. Nikodemus vaknar och ruskar om Roland. Båda sätta sig upp och se på älfdansens. I detsamma börjar Kukku ropa, älfvorna försvinna.*)

Roland (uppspringande).

Var det där älfvor?

Nikodemus.

Ja du, de täckaste små älfvor i världen.

Roland.

Hur vackert det var att se dem dansa. Jag önskar jag vore en af dem.

Nikodemus.

Det sku' jag inte tycka om. En sådan där liten älfva är bara luft. Hon har ingen själ; hon kan hvarken sörja eller glädjas, och, hvad som är värst, hon har inte ens en kropp. Hon dör inte, hon fördunstar bara, och man kan inte ens begrafva henne. Nej, det tycker jag inte om.

Roland.

Visst vore det obehagligt att fördunsta, men att vara utan hjärta vore inte så tokigt. Ibland kan ens hjärta vara bra tungt. Jag undrar om mister Bombay är orolig för mig?

Nikodemus

O bry dej inte om den gamla narren, han förtjänar alt hvad han får, eftersom han är elak mot de fattiga.

Roland.

Jag vet inte om du har rätt!

Nikodemus.

Ja inte vet jag håller, men mor vet nog.
Kom så gå vi till henne! (*ropar*) Kom, mina
kossorna, kom! (*man hör koskällorna, gossarna
aflägsna sig tillsammans*).

Ridån faller.

TREDJE AKTEN.

Första scenen.

Mor Kajsas stuga. På ena sidan en spis, på andra ett fönster. Kajsa sitter vid spiseln och malar kaffe, samt sjunger för sig själf. Mona sopar, ställer sedan kopparna i ordning på bordet vid fönstret.

Mona (sedan hon slutat).

Se så mor, nu är här så fint som om det vore söndagsmorgon. Snart borde Nikkus komma hem. (*Tittar ut genom fönstret.*) Nej, se där kommer Buller-Ulla med en ryslig fart. Hva' kan hon nu igen ha' att berätta?

Kajsa (som också tittat ut).

Ja minsan, hon springer så att kjolarna fladdra. Nu har hon visst igen fått tag i en skvallerhistoria.

Andra scenen.

De förra. Buller-Ulla.

Ulla (inrusande).

Ett sånt hiskelit, haskelit spitakel! Aldri' i lifslevvandes tider ha' ja' hört någe tåket förr!

Kajsa.

Hvad är det nu igen, kära Ulla? Sitt nu ned och pusta litet, hon är ju aldeles andtruten.

Ulla.

Bevara min lunga och min lefver hvem sku' hinna sitta nu, när hela byn ä' i en sån' oppståndelse att folki springer kull hvarann som ena tokingar?

Mona.

Är elden lös?

Kajsa.

Kommer biskoppen till byn?

Ulla.

Näj, näj, värre, kära ni, värre ä' de! De' ä' rosenrasande stormbefängdt!

Kajsa.

Nå, så tala då om hvad hon vet, för något förskräckligt måste det vara, eller hur!

Ulla.

Ja, ja, de' ä visst och sannt de! Men si ni ja' kan både *se* och *inte se*, *höra* och *inte höra* när det så behöfs — ja' kan också *tala* och — och — *inte* tiga, om det behöfs.

Kajsa.

Naturligtvis. Det vet ju hela världen. Men i alla fall är det bäst att Ulla nu talar, för nu behöfs det värkeligen.

Ulla.

Menar hon det mor Kajsa? Nå, nå, de' ä' ju ingen hemlighet eftersom hela byn vet det.

Mona.

Ro fram nu, Ulla lilla, med hvad hon vet.
(*Ställer fram en stol åt Ulla*).

Ulla (sätter sig).

Ja si de' va' nu på de' vise' att ja' stack mej i morses helt habsekluns in till länsman-skan, på ett ärind, förstås, å då va' där ett fasulit klamamum. Länsman sjölfver kom imot mej i dörrin rö' som en kalkontupp och i full mundering. På ryggin hade han två byssor, vid bälte en blank puukko och i näfven en knölpåk. Han såg bussli' å grymbarli' ut å hade faslit

brådt. »Ajö, Theodolinde», ropte han från trappan, »hvem vet när och hur du ser mig igen»! Och så gick han. Men fruan satt sej på trappan och grät så att hela trappan skaka. Hva' ä de' fru lilla, sa' jag? O, en faslig olycka, kära Ulla, hon får se att jag inom några timmar är änka med åtta oförsörjda barn. De' va' ju lifslevvandes horibelt sa' ja', voj, voj, frua stackare!

Kajsa.

Det är visst en björn, som de ringat. Nikodemus må inte råka ut för den.

Ulla.

Nå, nej då, inte nå'n björn. De' ä någe mycke' värrigare än så.

Mona.

Nå hvad är det då, kom då äntligen fram med det.

Ulla.

Bara ja' int' måst' gå nu? Klockan ä' visst bra mycket ren. (*Reser sig från stolen*).

Kajsa.

Sitt lugnt nu bara, vi få kaffe strax. Skynda dig, Mona.

Ulla.

Tackar som bjuder. Kaffe försmår ja aldri! De' ä' också så hälsosamt för tunghäfta, sa doktorn i vårasas.

Mona (från spiselstol).

Nå, hur var det nu med länsman?

Ulla.

Ja, si ja' vet inte mycke jag, för fruans gick in och talte inte mera me' mej ett lefvandes gran! Men i köket hörde jag bara hur Lisa sa' åt Kalle att bifallningsman gick i storskogen för att söka reda på en stor röfvarkrabat, som ha röfva' bort en prins och gömt honom i en håla.

Kajsa.

Hvad säger hon? En röfvare, en prins, en håla?

Ulla.

Ja, ja! Justament så ä' de' för de hörd' jag själfver me' mina egna vädervärdig öron, som hör mer än alla andra lifslevvandes öron.

Mona.

Men hur kom prinsen i röfvarens klor?

Ulla.

Ja, säj de'! De' fick ja' nu int' riktigt klart för mej, men så mycke' ä' då säkert att prinsen ä, en vertikabel bengel, så ung han ä' och bär sej åt som en riktig muhamedan, när han blir ond. Voj jäminä, de' säjs' att han slajda ihjäl sin reformator! Och sen så hoppa han öfver muren å schappa till skogs som en backhare. Men där fick röfvarn tag i honom, to' honom på ryggin å' kila bort me' honom. Och nu vet int' en kristen katt hvar han finns; ä' de' int' förfärligt?!

Kajsa.

Har länsman, nu gått att söka honom?

Ulla.

Naturligtvis! De' kom ett bud från slotte' att den, som kunde få reda på prinsen, — lifslefvandes förstås, han sku' få en påssa me' gull men den, som får reda på röfvarn, han får två! Å' nu ä' hela byn på bena, den ena springer hit, den andra dit å' alla halåar å' hojtar å' åbäkar sej som komedjanter. Ja, ja, de' ä' horibelt mirakulöst!

Kajsa.

Nog är det ju en besynnerlig historia, men manne också alt vara sannt?!

Ulla (ond).

Sannt?! — Tror hon ja' sitter här å' komp'nerar midt på blanka morgonkvisten? Nåhåj, de' ä' så sannt som att tuppen går på två ben å' hönan på tre! Si, ja' talar aldri' om annat än de' som ja' ha' hört å' som ä' riktigt sannt', de' ska' ja' säja henna.

Mona (vid fönstret).

Se där kommer Nikku och han har en annan pojke med sig. Hvem kan det vara?

Kajsa (skyndar till fönstret).

Jag känner inte honom, det måste vara någon från grannbyn.

Ulla (knuffar unnan de båda andra).

Ge mej si, jag känner alla människor på tre kilometers omkrets. — Men den där spilevinkeln känner ja' rakt inte. — (*håpen*) de' må int' vara röfvarn! —

Kajsa,

Det där barnet! Ha, ha, ha!

Ulla.

Ja ja, man kan inte så noga veta. Större under ha' händt! Ja' ska' i alla fall ge en liten vink åt länsman. Ajös, ajös! (*går skyndsamt ut*).

Tredje scenen.

Kajsa. Mona. Nikodemus. Roland.

Kajsa (går emot barnen till dörren).

God morgon, Nikkus, så länge du dröjt i dag. Men hvem har du med dig?

Nikodemus.

En god vän, mor, du misstycker väl inte?

Kajsa.

Ingalunda, mitt barn, men hur kan han vara din vän, han ser ju ut som en fin härskapsgosse!

Roland.

Bry er inte om mina fina kläder, mor Kajsa, jag är i alla fall bara ett barn, som Nikodemus, fastän inte så glad och lycklig som han. (*suckar*).

Kajsa.

Hvarför är Ni inte lycklig, kära, unga herre, har Ni kanske gjort något ondt?

Roland.

Jag vet inte, mor Kajsa, igår tyckte jag att jag hade så rätt, men i dag är det som om en inre röst sade mig att jag felat. O, hvad jag är sorgsen! (*gråter*).

Nikodemus.

Gråt inte, Roland, du behöfver inte als gråta. Mor tro mej, han har inte gjort något ondt, han är en snäll och bra gosse.

Roland.

Nej, Nikku, beröm mig inte, jag kan inte höra det.

Kajsa (till Nikodemus).

Berätta nu ordentligt hvem han är och hvad han gjort.

Nikodemus.

Han är Roland från slottet och — — —

Kajsa (häpen).

Prinsen? Hvad säger du pojke?

Nikodemus.

Änsen, om han är prins eller vallherde, det är just detsamma.

Kajsa.

Är det sannt att Ni slagit ihjäl Er lärare och sen rymt från hemmet?

Roland.

Jag då? Har jag slagit ihjäl min lärare? Nej, mor Kajsa, det är visst inte sant. Min lärare lefver och är frisk, jag såg honom själf igår.

Kajsa.

Nå, hvarför rymde ni då från hemmet?

Roland.

Jag hade så ledsamt där. Och så blef jag ond på mister Bombay och knuffade till honom så att han föll på näsan.

Kajsa (förebärande).

Aj, aj, hvarför gjorde ni det?

Roland.

Jag tyckte inte om att han slog två fattiga barn.

Kajsa.

Hvar har Ni varit i natt? Hela byn söker Er?

Roland.

I skogen hos Nikodemus. Ack, där var så roligt, så roligt. Jag sof under en hög gran och så såg jag älfvorna dansa i månskenet. Ack mor Kajsa, hvad där var skönt; jag vill aldrig

mer gå tillbaka till slottet, jag vill bli hos er och Nikodemus, får . . .

Kajsa.

Det går inte an, kära lilla herre, Ni måste nödvändigt gå hem, så fort som möjligt.

Roland (häftigt).

Men jag vill inte, jag kan inte tåla mister Bombay, och jag vill inte längre vara en fånge?

Kajsa.

Barn, barn, hvad är det han säger? Vill inte? — Barn få inte ha sin egen vilja, de måste lyda. Ni ha' förolämpat Er lärare och gifvit fritt lopp åt Er vrede. Akta Er, synden straffar sig själf och blir ytterligare straffad.

Fjärde scenen.

De förra. Mister Bombay. Länsman Modig.

Modig (i dörren).

Hitåt, Ers Nåd, vi tycks vara på rätt spår. *(till Kajsa)* Hör på, mor Kajsa, Buller-Ulla sade att här var en röfvare hos er nyss! Hvar är han? Fram med honom?

Kajsa.

Ingen röfvere, herr befallningsman, bara en gosse, ett främmande barn, som Nikodemus fört med sig hem från skogen.

Bombay.

Hvar är han?

Roland (framträdande).

Här, mister Bombay, här är jag.

Bombay (gladt).

Roland, är det värkligen Ni, lifslevvande och helbregda? O, jag får således behålla mitt hufvud? Vet Ni, Roland, det har suttit bra löst för er skull.

Roland.

Jag vet det, mister Bombay och jag ångrar uppriktigt att jag gjort er ledsen. Kan Ni förlåta mig, jag skall aldrig göra så mer!

Bombay.

Godt, godt! Men Roland, hvarför kastade Ni omkull mig?

Roland (förlägen).

Hvarför slog Ni barnen?

Bombay.

Bah, ett par tiggaringar, kantänka!

Roland.

Får man slå dem för det de äro fattiga?

Bombay.

Ah, det är väl inte så farligt heller?

Roland.

Men, mister Bombay, hvarför slår Ni inte mig när jag är elak och olydig?

Bombay.

O, Roland, Ni är ju prins. Man slår inte prinsar?

Roland (retad).

Hvad är det för en skilnad på en prins och en tiggare. Äro de inte båda barn, som fela och behöfva stryk. Nej, mister Bombay, jag tål inte att Ni gör någon skilnad. Jag vill vara som andra barn, annars kommer jag inte hem.

Nikodemus (tar honom i armen).

Blif inte ond nu igen Roland.

Roland.

Ack, hvad jag är ledsen öfver alt det här!
Hur skall det sluta?

Kajsa.

Nog slutar det bra, bara prinsen nu går beskedligt hem och ber sin fru mor om förlåtelse. Ödmjukhet och ånger godtgöra hvarje felsteg.

Bombay.

Men hvad skall han få? Han där, som gömt prinsen? Den ärkeskojarn!

Modig.

Honom skall jag taga hand om. Han skall nog få hvad han förtjänar. (*närmar sig Nikodemus*).

Kajsa (går emellan).

Låt bli mitt barn, han har inte gjort något ondt, och länsman behöfver inte befatta sig med honom.

Modig.

Hvafalls! Behöfver jag inte befatta mig med honom? Ja, ser madam, det är just det jag behöfver händelsevis. Jag skall säga henne att det är satt ett pris på dens hufvud, som gömt prinsen och det priset skall jag ha! Gif hit pojken

Kajsa.

Aldrig, så länge jag lefver!

Modig.

Ach, krångla inte! (*Vill gripa Nikodemus*).

Roland.

Låt bli honom, länsman, han är *min* vän, och ni får inte röra honom. Mister Bombay, säg åt herrn där att han låter Nikku vara i fred, annars kommer jag inte hem.

Bombay (till Modig).

Det är bäst att låta prinsen få sin vilja fram, hvem vet hvad han annars kan hitta på.

Modig.

Det bryr jag mig sju om. Tjänsten framförallt! (*får tag i Nikodemus från armen*). Hit med dig, din karnibel!

Femte scenen.

De förra. Furstinnan.

Bombay.

Ah, furstinnan! (*alla buga sig*).

Roland (springer emot henne).

Min mor, min mor!

Furstinnan (omfamnar honom).

Min käre Roland, hvilken ryslig oro har du inte förorsakat oss. Är du oskadd, min son?

Roland.

Ja älskade mamma, jag är blott djupt bedröfvad öfver allt det ledsamma jag ställt till. Förlåt mig denna gång, jag inser mer än väl huru illa jag uppfört mig. Jag skall nu berätta . . .

Furstinnan.

Jag vet allt och det smärtar mig mycket att se att du inte ännu lärt dig att styra ditt häftiga sinne. Jag tänker med oro på din framtid!

Roland.

Var inte ängslig, mamma, det blir nog bättre engång, det lofvar jag. Men nu, älskade mamma, hjälp mig. Se, länsmannen där vill fara af med Nikodemus för att han skyddade mig i skogen.

Furstinnan (till Modig).

Hvad är det fråga om?

Modig.

Nådiga furstinna, det är den där pojken, som narrat prinsen och gömt honom.

Roland.

Det är inte sannt. Ingen har narrat mig och Nikodemus har inte narrat någon. Han gömde mig visserligen för mister Bombay, för att jag bad honom, men han sade ärligt till att han gjorde det och därför sågo vi också om natten älfvorna dansa i månskenet. Hjälp honom mamma, hjälp!

Kajsa (bönfallande).

Nåd, nåd, höga fru, nåd för mitt stackars barn; han har felat af oförstånd (*gråter*).

Furstinnan.

Var lugn, kära mor. Ingen får kröka ett hår på gossens hufvud. Jag har i dag återfunnit mitt eget barn, hur skulle jag kunna vara hård mot ert. Kom hit, Nikodemus, du tycks vara en bra gosse, som håller dig till sanningen. Jag vill gärna belöna din godhet mot Roland. Säg har du inte någon önskan?

Nikodemus.

Nog har jag alltid en önskan, men den är så stor, så stor.

Furstinnan.

Nå säg ut bara.

Nikodemus.

Nej, jag vågar inte.

Roland.

Jag skall säga, jag vet!

Nikodemus.

Jag önskar att jag finge gå i skola och lära något dugligt, så att jag engång kunde bli klockare och få sjunga »ära vare Gud» så att det ekade i kyrkan, och att mor skulle få en ny söndagskjol och slippa med och höra på.

Furstinnan.

Det skall du få, min snälla Nikodemus, jag skall själf ombesörja din skolgång, och klockare skall du bli om du vill det, när du är stor. Men söndagskjolen skall mor få ren i morgon. Och så skall du lofva att härefter ofta komma till slottet och hälsa på Roland. Han behöfver jämnårigt sällskap och du är en snäll och förständig gosse. (*Till Bombay*) Mister Bombay, det är inte nyttigt att Roland växer upp som en enstöring och hålls som en fånge. Gif honom mer

frihet, så skall han en annan gång inte hoppa öfver muren och rymma ifrån er.

Bombay.

Som Ers Höghet befaller!

Modig.

Jag skulle underdånigast fråga huru det blir med den där belöningen åt den, som skaffat prinsen till rätta?

Furstinnan.

Är en belöning utlofvad, så skall den utbetalas, och då blir det lille Nikodemus, som erhåller den, ty han är det ju, som skyddat prinsen och återfört honom på rätta vägar. Men Ni, herr befallningsman, skall nog äfven få Ert besvär ersatt. Och nu, Roland, säg farväl åt dina nya vänner och följ med oss hem.

Roland.

Men först, mamma, — — förlåt mig, och Ni med, mister Bombay — och alla andra med, annars kan jag inte vara lugn.

Furstinnan.

Ja, Roland, allt är godt igen!

Roland (räcker Kajsa handen).

Tack mor Kajsa för edra bannor, det var ni, som återförde mig på pliktens väg. (*Tar Nikodemus i famn*). Farväl, Nikku, tack för din trofasta vänskap.

Nikodemus.

Tack, Roland, för det du gjort oss alla så lyckliga. Ack, hvad jag önskar att älfvorna ville visa sig för dig i dag, då du så öppet erkännt ditt fel och så gärna vill försona det!

(Fonden öppnar sig, man ser Aurora och älfvorna).

Tablå.

Ridån faller.

OLYCKS-HANS

SAGOSPEL I 2 AKTER

(BEARBETNING EFTER EN TYSK SAGA)

PERSONER:

Konung Leopold af Schlaraffenland.

Violetta, hans dotter.

Fru Rosamunda prinsessans guvernant.

Melusina.

Esmaralda.

Beatrice.

Heloice.

Wiesendorf, Kungens rådgifvare.

Olycks-Hans, en fattig yngling.

Konrad

Frans

} hof-tjänare.

Hofherrar och hofdamer.

FÖRSTA AKTEN.

Första scenen.

Teatern föreställer en trädgård. I fonden en bänk. På ena sidan hänger en tafla med inskrift: »Här får icke grätas!» Prinsessan Violetta och hennes lekkamrater sjunga och dansa ringdanser.

Violetta (afbryter dansen och kastar sig på bänken).

Nej, nu orkar jag inte mer. Jag är dödande trött!

Melusina (sätter sig bredvid henne).

Ska' vi nu leka: »Fjäril, jag fångar dig»?

Esmaralda.

Nej, hällre: »Vi skall ställa till en roligere dans».

Beatrice.

Låt oss leka en stillsammare lek, vi äro alla så trötta.

Heloice.

Kantänka! Du är alltid trött, din stackare!

Melusina.

Ska' vi leka »främmande»!

Esmaralda.

Nej, usch då. Tusen gånger hällre: »Köksor».

Beatrice.

Låt prinsessan bestämma, hon hittar nog på det roligaste.

Heloice.

Ja, bestäm du, prinsessa, vi komma ändå inte öfverens!

Violetta.

Så låt oss leka »främmande» (*stiger upp*). Hör på flickor. Jag är drottningen och I ären landets förnämsta fruar, som komma på upp-vaktning (*visar på trädgården*). Det här låts vara min tronsal och (*visar på bänken*) det där min tron. Du, Heloice, är min kammarfru och ni öfriga ären fruarna X, Y, Z, Å, Ä, Ö!

Alla (skratta och klappa i händerna)

Så roligt, så roligt!

Violetta.

Men ni måste kläda ut er och laga er så fina och lustiga som möjligt.

Melusina.

Ja, det blir bra!

Esmaralda.

Och sen skall vi hvar och en bedja om en grace.

Beatrice.

Ja visst. Jag ämnar anhålla att drottningen måtte införa snörstöfletter med höga klackar.

Heloice.

Och jag att stufvade potatisknoppar och rökta kaninöron måtte serveras vid hoftafeln.

Melusina.

Hvad I ären löjliga! (*Niger djupt för Violetta*). Jag ämnar utbedja mig nåden att få bli Hennes Majestäts hemliga sekreterare.

Violetta (skrattande).

Ja, ja. Bed ni hvad ni vill, det beror ändå på mig att säga ja eller nej. Men skynda er nu. Spring till slottet och bed fru Rosamunda gifva er dräkter. (*Flickorna, utom Heloise skynda bort*).

Andra scenen.

Violetta. Heloise.

Violetta (sätter sig på bänken. Med värdighet).

Fru Hellespont! (*Med naturlig röst*) Du låts heta så. (*Värdigt.*) Fru Hellespont, hämta hit min mantel och äpplet och spiran! (*Med naturlig röst.*) Du kan taga ett äppel från handkammarn och en volangkäpp till spira.

Heloise.

Men hvad skall jag få till mantel?

Violetta.

Åh, hvad som hälst! Skynda bara!

Heloise.

Skall ske, fru drottning! Jag flyger! (*Springer ut.*)

Tredje scenen.

Violetta ensam, senare Hans.

Violetta.

Nu skall jag putsa min krona, så att den skiner och blixtrar i solskenet. (*Tar kronan från hufvudet, andas på den och gnider den med sitt förkläde, trallar därvid på en munter visa.*) Se så,

en drottning måste väl vara finare än hennes fruar (*sätter kronan åter på hufvudet*). Nu är jag färdig att taga emot mitt hof (*sjunger*).

Hans

(*har under sången inkommit. Han är tarfligt klädd, har luggen i pannan och ingen hatt. Han stannar framför taflan, läser inskriften, torkar hastigt sina ögon, ser sig oroligt omkring. Då han märker Violetta, gömmer han sig bakom en buske. Då Violetta slutat sången, nyser Hans*).

Violetta. (förskräckt)

Fy, hvem är där? (*Hans tittar fram*). Hvarför gömmer du dig? Vill du mig något ondt? (*Hans träder förlägen fram*). Nej, du ser då sannerligen inte farlig ut! Kom hit och sätt dig en stund, jag är så ensam. Men, hvarför i all världen ser du så murrig ut? — Skulle du inte ha' en så jämmerlig min, så skulle du se riktigt bra ut. Kom hit fort!

Hans (närmar sig långsamt och sätter sig förlägen på bänken ett stycke ifrån Violetta).

Jag vill nog gärna sitta bredvid dig, men säg ändå hvem du är?

Violetta.

Jag heter Violetta. Och det här är min fars trädgård.

Hans.

Hvad gör du här?

Violetta.

Jag matar mina rådjur och hjortar.

Hans.

Och sen?

Violetta.

Sen matar jag mina guldfiskar.

Hans.

Hvad gjorde du då jag kom?

Violetta.

Jag putsade min krona.

Hans.

Hvad gör du sen?

Violetta.

Sen komma mina lekkamrater, och då leka vi och prata och skratta hela dagen.

Hans.

Ack, hvad det är för ett lyckligt lif du för. Går det så till alla dagar?

Violetta.

Alltid! Men säg mig nu hvem du är och huru du heter.

Hans.

Nej, nej! Begär inte det af mig. Jag är den olyckligaste människa under solen och har det fulaste namn i världen.

Violetta.

Fy, ett fult namn är rätt obehagligt. Jag känner en, som heter Snålvarg och en annan, som heter Flottnäsa. Du må inte heta på samma sätt?

Hans.

Nej, Snålvarg heter jag inte och inte Flottnäsa heller (*suckar*). Mitt namn är ännu fulare; jag heter Olycks-Hans!

Violetta.

Olycks-Hans? Hvad säger du? Det var för kostligt! Men kan du inte få ett vackrare namn? Vet du, jag skall hitta opp åt dig ett riktigt fint namn, ock så skall jag be min far att han tillåter dig att bära det. Ty ser du min far är kung och en kung kan alt hvad han vill.

Hans (rusar upp och ser häpen ut).

Hur god du är, lilla söta prinsessa!

Violetta.

Ja det är jag! Men jag gör det bara med det förbehållet att du här efter ser glad ut. Jag tycker inte om sura miner. Se så, tag bort handen från ansiktet, och peta inte jämt om din näsa! Din näsa skulle als inte vara ful, bara du skulle låta den vara i fred! Stryk luggen från pannan. Säg mig nu Hans, hvarför du är sorgsen? Jag är alltid glad, och hvar och en, som talar med mig, blir också glad, men på dig märks det inte!

Hans.

Ack, jag har hela mitt lif varit sorgsen och har alltid haft otur och olycka. Men du, prinsessa, hur kan du alltid vara glad?

Violetta.

Mig har en god fée burit till dopet. Efteråt kysste hon mig och sade: Du skall alltid vara glad och göra andra glada. Du skall heta Lycko-prinsessa, och hvar och en som ser dig, skall glömma sina sorger och bli lycklig som du. Men dig har säkert ingen god fée kysst? —

Hans.

Nej, aldrig! (*Suckar och går åt sidan.*)

Violetta.

Stackars Hans! (*För sig*). Men måste det nödvändigt vara en fée? — En prinsessa är ju ändå också någonting! — Jag har lust att försöka. — (*Högt*) Kom hit, Hans! (*Hans närmar sig.*) Fall på knä, du är så lång!

Hans.

Hvad vill du, prinsessa?

Violetta.

Jag vill göra dig glad och lycklig. Fall på knä!

Hans (faller på knä framför Violetta, hon tar med båda händerna om hans kinder och kysser honom på pannan).

Härefter skall du alltid vara glad.

Hans (stiger hastigt upp med förändrad uppsyn, fattar Violettas händer).

Tack, allra käraste prinsessa, du har verkligen gjort mig mycket lycklig och glad. Mitt hjärta känns så lätt som aldrig förr. Jag önskar att jag hade en hatt att kasta i luften, den skulle bestämdt börja drilla som en lärka. Och nu vill jag tåga ut i världen och söka min lycka, och en dag skall jag komma tillbaka och ännu

en gång tacka dig. Farväl, prinsessa, glöm mig ej, jag glömmet aldrig dig! (*Går*).

Fjärde scenen.

Violetta, Heloice med manteln etc.

Violetta (står allvarsam och ser efter Hans, sedan sätter hon sig på bänken och gömmer ansiktet i händerna).

Heloice (inträdande).

Här är jag, prinsessa. Det satt hårdt i att få manteln, men här är den nu i alla fall. (*Hög-tidligt*). Täckes Ers Majestät taga manteln på? Stadens fruar anhålla om audians!

Violetta (svarar icke, utan sitter fortfarande och gråter).

Heloice (skämtande).

Nej minsann, jag tror rakt att kunglig Majestät täcks i nåder gråta. Är det allvar eller raljeri? (*Violetta snyftar.*) O, ve! det är allvar! För all del, prinsessa, säg hvarför du gråter! (*Hon sätter sig bredvid henne och tar henne om lifvet. Violetta lutar hufvudet mot hennes axel och gråter högljudt.*)

Heloice

Aj, aj! det är förskräckligt! Hvad skall jag göra?!

Femte scenen.

De förra, Melusine, Esmaralda, Beatrice utklädda.

Melusina.

Hvad har händt? Gråter prinsessan?

Esmaralda.

Ja minsann, det är då rakt första gången i hennes lif.

Beatrice.

Och utan att kungen vet af det!

Heloice.

Hvad skall det betyda?

Melusina.

Tänk om hon är sjuk? Jag springer efter fru Rosamunda (*springer ut*).

Esmaralda.

Och jag efter kungen (*går*).

Beatrice.

Och jag efter baron Wiesendorf (*går*).

Heloise.

Gråt inte, snälla prinsessa, du skall få allt hvad du vill ha! Vill du ha blommor och gröna blad? — Vill du ha karameller och bakelser? Eller vill du ha pärlor och koraller? — O, det riktigt skär en i hjärtat att se henne gråta så bittert! — Se där kommer äntligen fru Rosamunda.

Sjätte scenen.

De förra, Fru Rosamunda, Melusina.

Melusina (pekar på Violetta).

Se, nådig fru, där sitter hon och gråter. Är det inte fasligt?

Rosamunda.

Hvad är det! Hvad har händt? (*till Violetta*)
Mitt kära barn, säg mig hvarför gråter du?

Violetta (tiger och gråter).

Rosamunda (till flickorna).

Har någon af er sårat eller bedröfvat henne?

Heloice.

Nej, fru Rosamunda, ingen har gjort henne illa.

Rosamunda.

Obegripligt! Prinsessan har aldrig förr gråtit, det vet jag, som varit hos henne sen hennes andra år. (*Till Violetta*) Säg mig, kära lilla barn, hvarför du gråter?

Violetta (snyftande).

Jag är så sorgsen!

Rosamunda (förvånad).

Sorgsen!? Har man hört på maken! Vår glada lärka sorgsen! Vet du också hvad sorg är?

Violetta.

Ja, *nu* vet jag det! (*Gråter*).

Rosamunda.

O, jag är aldeles förtviflad! Hvad skall Kungen säga? (*Till Melusina*) Det är bestämdt du, som sårat prinsessan! Du är en sådan bjäbba.

Melusina.

Nej, det är visst inte jag, det kan jag försäkra. Alltid skall jag få skulden, fast jag är aldeles oskyldig (*gråter*).

Heloice.

Usch, låt nu bli att ta' till lipen, det tjä-
nar till ingenting!

Sjunde scenen.

De förra, Kungen klädd i tofflor och morgonrock, Wie-
sendorf, Esmaralda, Beatrice.

Kungen (intassande).

Hvar är hon? Lefver hon?

Rosamunda.

Ja, Ers Majestät, men hon — gråter!

Kungen (oroligt).

Hvad i all världens dag har hänt? (*Till
Violetta*). Mitt kära, kära barn, min dyrbaraste
klenod, min klaraste stjärna, min ljufvaste rosen-
knopp, — hvarför gråter du?

Rosamunda.

Ack, Ers Majestät, det är en olycka för hela
landet att prinsessan gråter!

Wiesendorf.

Ja, det är värkligen en högst betänksam sak.
Hvad är att göra!

Kungen (har satt sig på bänken och tagit *Violetta* i famnen).

Hvem har bedröfvat pappas lilla pullugryn? Har någon sårat dig, min karamellstrut? Säg, hvarför gråter pappas pepparkakshjärta? Har någon gjort dig illa, så skall han birfilas och skalperas! Det lofvar jag. Så tala då, min primadonna!

Violetta.

Ack, pappa, jag har haft ett äfventyr. —

Kungen.

Ett äfventyr!? Det är oerhördt! Prinsessor få inte hafva några äfventyr. Det passar sig inte! (*Önd*) Fru Rosamunda, fru Rosamunda, hur har Ni kunnat tillåta något dylikt? —

Rosamunda.

O, jag är gruffigt altererad öfver alt detta och kan inte begripa hvad prinsessan haft för sig.

Kungen.

Bombardemang, min fru, hvem har sagt att hon haft något för sig. Det är Ni, som haft något för Eder. Är det skick och seder!?

Rosamunda.

Nåd, nåd, min Kung; jag är förtviflad.

Wiesendorf.

Alterera Er inte, Ers Majestät. Det är ohälsosamt!

Kungen (till Violetta).

Berätta nu, min daggkåpa, hvad som händt dig.

Violetta (snyftande).

Det var så att, medan jag satt i trädgården, så kom dit en yngling, som såg mycket ängslig och sorgsen ut.

Kungen.

Var det en ädelboren yngling, min dufva?

Violetta.

Det tror jag inte, söta pappa. Han var helt simpelt klädd och hade ingen hatt.

Kungen.

Vidare, pappas gullvifva, vidare!

Violetta.

Han var mycket bedröfvad och berättade att han aldrig i sitt lif varit glad.

Kungen.

Huru hette han?

Violetta.

O, han hade till på köpet ett fult namn, och det var det värsta af allt.

Kungen.

Ut med sanningen, barn, hur hette han?

Violetta.

Han hette Olycks-Hans, den stackarn! Ack, pappa, hvad jag hade synd om honom!

Kungen.

Nå, gaf du honom inte en slant!?

Violetta.

Fy, pappa, tror du han skulle ha' brytt sig om en slant? Nej du, det var något annat jag gaf honom.

Kungen.

Hvad då, min dotter?

Violetta.

Ja, ser du, jag ville så gärna göra honom glad, och därför gaf jag honom en — — kyss!

Kungen (förfärad).

En kyss? Du, en prinsessa af blodet, och han — en fattig landsstrykare!

Rosamunda.

Som var utan hatt!!

Wiesendorf.

Horribelt! Upprörande!

Rosamunda.

Och som dessutom hette Olycks-Hans!

Wiesendorf.

Jord och himmel en sådan skandal!

Violetta (förvånad).

Var det så farligt, pappa lilla?

Kungen.

Det var mer än farligt, barn. Passar det sig väl för en prinsessa att kyssa första bästa landsvägsriddare, som kommer i hennes väg?!

Violetta.

Men han var så sorgsen?

Kungen.

Än sen! Du har uppfört dig mycket tanklöst, mitt barn. Hvarför ropade du inte på fru Rosamunda?

Violetta.

Men pappa, det skulle ju inte ha' hjälpt;
henne har ju inte glädjens fée kysst!

Kungen.

Barnsligheter, Violetta. Gå nu på ditt rum,
min flicka, men gråt för all del inte, min
persika!

Violetta (brister i gråt).

Rosamunda.

Kom nu, Violetta lilla, du måste lyda kungen.
Följen prinsessan flickor, och försöken att muntra
upp *henne*.

Heloice (tager Violetta om lifvet).

Kom, vi skola dansa tarantella!

De öfriga.

Ja, kom, kom! (*Violetta och flickorna gå*).

Åttonde scenen.

Kungen. Rosamunda. Wiesendorf.

Kungen (går rasande af och an i rummet).

Blitzdonnerwetter, en sådan skandal i mitt
rike! Bomber och granater, fru Rosamunda, hur

har Ni öfvervakat min dotter? (*Häftigt*) Har Ni sofvit, Madame? hva' ba!

Rosamunda.

För all del, Ers Majestät, betviflar Ni min pålitlighet? (*Gråter*).

Kungen.

Tårar och igen tårar! Nej, hör på min fru, låt bli att lipa. Säg hellre hur vi skola få prinsessan glad igen. Hon får inte sörja och gråta!

Rosamunda.

Naturligtvis inte! Men — inte är det mitt fel.

Kungen.

Det är Ni, som har uppfostrat och klemat bort henne.

Rosamunda.

Inte ensam; Ers Majestät har hjälpt till!

Kungen (ond).

Prälla inte, fru Rosamunda, gif hellre råd! Weisendorf, Ni måste väl hitta på något klokt!

Weisendorf.

Mitt råd är att man sänder två pålitliga män ut i världen att söka reda på Olycks-Hans och hämta honom hit!

Kungen.

Ja, ja! Och sen hänga vi honom från benen i en galge!

Wiesendorf.

Naturligtvis, om det blir nödvändigt, i annat fall låta vi honom springa.

Kungen.

Godt, godt! Ring på klockan. (*Weisendorf ringer*).

Nionde scenen.

De förra. Konrad. Frans.

Kungen.

Konrad och Frans, I skolen genast bege er ut i världen och skaffa reda på en oförskämd skojare!

Konrad.

Skall ske, Ers Majestät!

Kungen.

Begif er af genast, och ju förr ni kommer igen, dess större blir er belöning.

Frans.

Vi flyga, Ers Majestät! Men huru skola vi känna honom bland de många skojare, som finnas i världen?

Kungen (ser rådlös på Wiesendorf).

Wiesendorf.

När ni finner en ung man, som ser ut som om han ätit upp nådåret för räfven, och som är utan hatt, så är han den rätte. Gripen honom och hemten honom hit, med eller mot hans vilja.

Konrad och Frans.

Skall ske!

Kungen.

Och när I fån tag i honom, så sägen honom att han skall hängas i en galge som en landsförrädare.

Båda.

Skall ske, Ers Majestät! (*Gå bugande ut*).

Tionde scenen.

De förra, utom Konrad och Frans.

Kungen.

Ack, om jag redan hade honom här!

Wiesendorf:

Lugna Er, Ers Majestät, det är inte nyttigt för magen att alterera sig. Låt oss i lugn öfverlägga, huru vi skola få prinsessan glad igen.

Kungen.

Ja, ja! Hela rikets väl beror däraf. Jag går nu till mitt stackars, bedröfvade barn. Hvilken sorg och olycka! (*Går*).

Wiesendorf.

Och jag går till mina politiska värf. Hvilken skandal! (*Går, runkande hufvudet*).

Rosamunda.

Och jag går till min sömmerska! Hvilket elände! (*Går*).

Ridån faller.

ANDRA AKTEN.

Första scenen.

Ett rum på slottet.

Kungen och Melusina.

Kungen sitter vid ett bord läggande patience. Då han ringer på en klocka, inträder Melusina.

Kungen.

Hur är det med min dotter i dag?

Melusina.

Alt lika, Ers Majestät! Prinsessan hvarken sofver eller äter, hon bara gråter.

Kungen.

Har hon fått alt hvad hon vill ha?

Melusina.

Ja bevars, vi ha försökt alt, men ingenting hjälper.

Kungen.

Mitt stackars, stackars barn!

Andra scenen.

De förra. Wiesendorf.

Wiesendorf.

Jag har äran anmäla att Frans och Konrad återkommit och att de funnit brottslingen.

Kungen.

Värkeligen! — Det vore ju mer än lyckligt!
Låt genast hemta hit honom.

Melusina.

Jag skall springa och säga till. (*Går*).

Kungen.

Tror ni, Wiesendorf, att det är den rätta skojar'n de fått tag uti?

Wiesendorf.

Jag vill hoppas det. Frans och Konrad äro fiffiga gossar, som inte låta lura sig.

Tredje scenen.

De förra. Frans och Konrad samt mellan dem Hans med bakbundna händer. Hans är fint klädd bärande baret med plym på hufvudet.

Frans.

Här, Ers Majestät, är filuren, som stält till ett sådant spektakel i riket. Men det var minsann ingen lätt sak att finna honom, ty han har betydligt morskat upp sig, sen han var här sist. Han är inte det bittersta ängslig mer — tvärtom! Se på honom bara, ser han inte oförskämdt nöjd ut äfven i denna stund?

Kungen.

Hvem har då sagt dig att han är rätte mannen!

Konrad.

Han talade själf om hela historien på värds-
huset, där vi sutto tillsammans. Annars hade
vi aldrig funnit honom!

Kungen.

(Till Hans). Du är således den människa,
som låtit kyssa dig af prinsessan, min dotter!?

Hans.

Ja, herr kung! Och sen dess är jag den
lyckligaste människa under solen.

Kungen.

Din storskrytare! I morgon skall du hängas!

Hans.

Tackar allra ödmjukast, herre kung!

Kungen.

För bort honom och se till att han inte rymmer. (*Frans och Konrad föra bort Hans.*)

Fjärde scenen.

Kungen. Wiesendorf.

Kungen.

Hvad är nu att göra? Visst har jag honom nu i mitt våld, och hängas skall han, det är klart. Men hvem har sagt att min dotter därför blir glad igen.

Wiesendorf.

Ja, det är inte sannolikt att det hjälper att hänga honom. Man borde försöka ett annat medel.

Kungen.

Men hvilket? Gif då för all del ett råd!

Wiesendorf.

(*Fundersamt*). En sak har fallit mig in.

Kungen.

Hvilken då?

Wiesendorf.

Som Ni ser är Olycks-Hans, som förr alltid var sorgsen, nu ständigt munter och glad, däremot är prinsessan, som förr alltid sjöng och log, numera sorgsen och bedröfvad. Det är tydligt att den olycksaliga kyssen är skulden till allt.

Kungen.

Tror ni det? Det vore för besynnerligt!

Wiesendorf.

Det är ganska säkert. Den var bestämdt förtrollad!

Kungen.

Hvad säger Ni! Huru skola vi nu reda oss?

Wiesendorf.

Det finns endast en utväg. (*Hviskar*). Olycks-Hans måste ge prinsessan hennes kyss tillbaka!

Kungen.

Omöjligt, rakt omöjligt! Hur kan Ni föreslå något så oerhördt?

Wiesendorf.

Förlåt, Ers Majestät, om jag misshagat Er, men detta är mitt underdånigaste råd och det enda jag kan hitta på.

Kungen.

(Går af och an vridande sina händer). Huru skall detta sluta? Mitt stackars barn! *(Tittar genom nyckelhålet).* Ja, där sitter hon och gråter och tärnorna vrida ut näsdukarna och hänga dem att torka. Mitt hjärta är nära att brista, när jag ser på henne.

Wiesendorf.

Lyd mitt råd, Ers Majestät. Se saken från politisk sida. I politik är alt tillåtet!

Kungen.

Men allmänna opinionen? Hvad skall världen säga?

Wiesendorf.

En mäktig man, som Ni, behöfver inte bry sig om allmänna opinionen. Låt det ske!

Kungen.

Må ske! Rikets väl och mitt barns lyckaliga mig främst om hjärtat *(ringer).*

Femte scenen.

Kungen. Wiesendorf. Heloice.

Kungen.

(Till Heloice) Bed min dotter, prinsessan komma hit och säg till att fången hämtas in.

Heloice.

Skall ske, Ers Majestät! *(Går)*.

Kungen.

Men hängas skall han i alla fall efteråt!

Wiesendorf.

Naturligtvis. Hängas från benen!

Sjätte scenen.

Kungen. Wiesendorf. Violetta. Rosamunda, tärnorna, senare Hans, Konrad, Frans, herrar o. damer.

Violetta.

(Närmar sig kungen med nedböjdt hufvud.)

Kungen.

(Breder ut armarna emot henne) Kom hit, min dufunge, min lilla pimperlisa *(slätar hennes hår)*. Gråt inte, mitt tabernakel. Försök att se litet

glad ut. Du gör din gamla pappas hjärta helt tungt (*ser åt dörren, där Hans synes*). Titta min kyckling, hvem står där? Känner du igen honom?

Violetta.

Ja, min far!

Kungen.

Kom fram, Olycks-Hans! Hör din dom! Du har begått majestätsbrott, därför skall du hängas.

Violetta.

(*Gråtande*) Pappa, pappa!

Kungen.

Ja, det hjälper inte min sockerdocka. (*Till Hans*) Men innan detta sker, skall du genast här inför oss alla gifva prinsessan den kyss tillbaka, som hon i barnsligt oförstånd gifvit dig!

Hans.

Fordrar Ni ingenting annat af mig, så gör jag det hjärtans gärna, och om det är möjligt att bli lyckligare än jag ren är, så blir jag det visst härefter.

Wiesendorf.

Se så, resonnera inte, utan åtlyd genast kungens befallning!

Hans

(går fram till Violetta och kysser henne på pannan).

Tack, prinsessa för det du gjort mig glad och lycklig!

Kungen.

Violetta, mitt barn, är du nu glad igen?

Violetta (runkar på hufvudet.)

Kungen.

Ja, jag märker nog att det inte hjälper! Han där, har inte blifvit sorgsen, som han hade bort bli, om det hade gått rätt till. Står han inte där och ser så strålande glad ut, att det kan reta gallfeber på en. Hvad är nu att göra?

Wiesendorf.

Ja, mitt förstånd står stilla!

Rosamunda.

Och mitt med.

Kungen.

Ert förstånd, fru Rosamunda, står alltid stilla, tycks det mig.

Sjunde scenen.

De förra. Glädjens féé. Alla träda åt sidan, då féén inträder.

Féén.

Känner du igen mig, kung Leopold?

Kungen.

Har inte den äran. —

Féén.

Jag är glädjens féé, densamma, som bar din dotter till dopet, och som med fadderskyssen skänkte henne den lyckliga förmågan att alltid vara glad.

Kungen.

Ah, är det du, goda féé. Kommer du för att ännu en gång göra prinsessan glad och sorglös?

Féén.

Nej, det står inte i min makt. Den sorglösa glädtighet, med hvilken jag i dopet begåfvade henne, har hon bortskänkt, i samma stund hon med den kyss, hon gaf den bedröfvade Hans, gjorde honom glad.

Kungen.

Och kan aldrig mer bli glad igen?

Féen.

Inte på samma sätt som förr; men det finnes en annan renare och ljufvare glädje, som hvarje ädelt hjärta kan vinna.

Kungen.

O, hvad jag är förbittrad på Hans, den röfvarn och olycksfågeln, och hvad det skall bli för en fröjd att låta hänga honom. (*Till Violetta*)
Blir det inte så, Violetta lilla?

Violetta.

Nej, visst inte; tvärtom skall det göra mig dubbelt olycklig, om du straffar Hans för min skull (*gråter*).

Hans.

Ack, min goda prinsessa, hvad det gör mig ondt att ha beröfvat dig glädjens gåfva. Återtag din ljufva skänk, och gör mig åter till den stackars Olycks-Hans (*knäböjer framför Violetta*).

Violetta.

Nej Hans, det gör jag aldrig. Behåll hvad jag af godt hjärta gifvit dig. Jag skall finna min glädje i din lycka.

Féen.

Rätt så, Violetta! Den ljufvaste och renaste fröjd känner den, som uppoftar sig själf för andras lycka. Men — kung Leopold, aldrig kan den hoppas på lugn och frid, som låter hat och hämd få insteg i sitt hjärta. — Bered andra lycka, och du skall själf bli lycklig. — (*Går*).

Åttonde scenen.

De förra utom féen

Kungen (betänksamt).

Bered andra lycka och du skall själf bli lycklig! Ett dunkelt tal! Wiesendorf, hvad menar den goda féen?

Wiesendorf.

Hon menar att Ers Majestät inte skall låta hänga Hans, utan skänka honom åt prinsessan, så blir hon ganske glad igen.

Kungen.

Hvad säger Ni? Skall jag skänka min dotter åt en fattig landsstrykare?

Wiesendorf.

Ingalunda! Upphöj honom först till Er tronarfvinge och ställ sen till ett storståtligt bröl-

lop, så lofvar jag att hela riket och prinsessan med komma att skratta i fjorton dagar med ens.

Kungen.

Men han är ju utan hatt!

Violetta.

Inte nu mera, pappa. Ser du inte en så fin baretten han har och så väl den klär honom?
(*Sätter baretten på Hans hufvud.*)

Kungen.

Och så heter han ju Olycks-Hans! Fi donc!

Violetta.

Kantänka! Så gif honom ett annat namn. Du är ju Kung! Eller låt mig göra det! Jag skall nog hitta på så många kära namn åt honom, att han och alla andra snart skola glömma att han någonsin hetat Olycks-Hans. Säg »ja» pappa lilla, så är du riktigt snäll!

Flickorna.

Säg »ja», Ers Mejestät, så få vi komma på bröllop.

Kungen.

Nå, så må vara. Det går väl inte af för mindre. Kom hit, Hans!

Hans (träder fram och bugar).

Hvad befaller Ers Majestät?

Kungen.

Du hade egentligen bort hängas. Men jag har ändrat tankar. Jag upphöjer dig i stället till min efterträdare och ger dig min dotter till gemål. Se där, tag henne och gör henne lycklig!

Hans.

Ack, Violetta. Hvad har du inte gjort för den stackars Hans. Aldrig kan jag tacka dig nog.

Violetta.

Beröm mig inte, kära Hans. Jag är själf så glad och lycklig, som aldrig förr.

Kungen.

Se så, barn, låt mig nu äntligen se er åter glade. Jag har sett nog af jämmer och tårar; nu vill jag se er svänga om i en munter dans.

Musiken spelar upp. Hans och Violetta dansa med hvarandra; alla andra i ring kring dem.

Ridån faller.

SKOGSKONUNGENS FEST

SAGOSPEL I EN AKT

(FRITT EFTER H. K. ANDERSÉN)

PERSONER:

Skogskonungen.

Betula,

Fragaria,

Viola,

Linnea,

Narcissa,

Primula,

Calyna,

} hans döttrar, skogsprinsessor.

Populus, prinsessornas informator.

Trollkungen från Dovrefjäll.

Olle,

Öjvä,

} trollprinsar från Dovrefjäll.

Amadeus, prins af Arkadien.

Caraborra, tjänarinna hos skogskungen.

Djur, spöken och troll hur många som helst. Teatern
föreställer en kulle i skogen. Månsken.

FÖRSTA AKTEN.

Första scenen.

Caraborra står på scenen och polerar kungens spira. Hon småsjunger för sig själf. Populus inträder.

Caraborra.

God dag, herr magister!

Populus.

God dag! Åh, hvad är det för ett skrammel och rammel i den gamla kungaborgen? Jag har för det spektaklet ej fått en blund i mina ögon på hela natten. Jag kunde lika gärna ha tandvärk, ty då sofver jag inte håller!

Caraborra.

Ja, och värre blir det, kära herre! Det är något på färde där inne, skall jag säga. Där dammas och fjåjas, som aldrig förr, och flickorna hålla på att lära sig nya danser, där det stammas. Det skall vara så fint, kantänka.

Populus.

Men säg då; kära Caraborra, hvad betyder det här! Jag är så nyfiken att jag kan spricka.

Caraborra.

Ja, ja lilla herr trollmagister, han skall nog få veta allt; han är ju liksom son i huset. Saken är den, att hit väntas främmande, förnäma gäster. Kungen har befalt att lyktgubbarne skola anställa fackeltåg, som det kallas, och allt silfver och guld, som finnes i den gamla kungaborgen, skall poleras och ställas ut i månskenet.

Populus.

Hvad kan det vara för främmande, som det så fäjas för?

Caraborra.

Ja, vänta så skall han få höra: (*sjunger, melodi: »Det satt en gång uti ett träd, en korp, som bar, o. s. v.»*)

De trollfolk utaf första rang, som väntas hit,
För dem så skall det bullas upp, med största flit.
Hafskungen med familj, om blott han komma vill,
Fast hälst uti det våta, han plär hålla till,
Hans söner få, frallera, en liten vrå frallera,
Och där en fuktig sten, att hvila sig uppå.

Vår kung har lefnadsvett, är hygglig och galant.
Hans kärlek till sin släkt, är allom väl bekant.

Och därför björn och varg, från skogens djupa snår,
Och räf och andra djur till festen bjudas får.
Vår stora sal, frallera, är skön och sval frallera!
Och där man kan med fröjd och gamman hålla bal.

Populus.

Är det alt?

Caraborra.

Nej, bevars! Vi ha också bjudit spöken och
gastar af alla slag, t. o. m. människor äro väl-
komna, blott de kunna gå i sömnen, eller äro
hypnotiserade, så att de ej själfva veta hvad de
göra.

Populus.

Nå hvem är då hedersgästen, för hvilken
det bullas upp?

Caraborra.

Jo, det är Norges fjällkung, med sina två
söner, som komma hit för att fria.

Populus.

Kors, men de äro ju ena galgfoglar, de där
pojkarne, som det förljudes. Hvad hafva de här
att göra?

Caraborra.

Tyst, tyst herr troll! Begriper han inte, han

som är så lärd, den djupa sanningen, att ju flera döttrar man har, desto flera mågar behöfver man.

Populus.

Jaså, är det där skon klämmer?

Caraborra.

Ja visst, ja visst. Vi ha nu sju fullvuxna döttrar i huset, den ena rarare än den andra och dessutom sju småttingar, som inte ens kunna putsa sina näsor ännu. Det är naturligt att man måste ha de' sju första försörjda, innan de sju andra komma ut i världen.

Populus.

Men dåliga mågar äro ej att trakta efter och fjällkungen . . . . .

Caraborra.

Han är rik på silfver och guld. Vår kung är rik på döttrar, dessa äro rika på dygder och talanger och måste visas ute i världen och därför hålles här bal. Var nu snäll lilla förståndiga herr troll, och hjälp mig med ett godt råd. Hvad skall jag få till mat?

Populus.

När komma gästerna?

Caraborra.

De komma redan i dag.

Populus.

Nå, hvad har Ni i skafferiet, och i huset?

Caraborra.

Vi ha allt i ordning inom hus. Stora salen är ordentligt uppffad. Golfvet är tvättadt med månsken och väggarna gnidna med trollsmör. Kring väggarna stå späda björkar och unga granar, och på golfvet växa mattor af linneor, ljung och liljekonvaljer. I mossan mellan blommorna hvimlar det af lysmaskar. Fåglar, fjärilar och andra flygfän fladdra omkring så det susar i spindelväfsgardinerna. Åh, där är så fint, och det är *mitt* värk.

Populus.

Godt, godt, men hvad han I att äta? Inte äro de väl nöjda med spindelväf och lysmaskar, kan jag tro!

Caraborra.

Vi ha grodlår på spett; ormskinn med våta råttnosar, myrägg med odört, öl af kärrfruns brygd, salpetervin med rostig spik uti och kyrkfönsterglas till dessert.

Populus.

Duger inte! Jag skall säga henne, att det är matfriskt folk, och de blifva ej mätta af sol-sken och vackert väder. Nej, något reelt skall det vara.

Caraborra.

Nå, säg för all del hvad? Kungen skaffar nog tillbehör. Men flinkt skall det gå!

Populus.

Sjöfolket skall ha å la daube på ål, med grodungssås, sköldpaddssoppa och till efterrätt sjöskum med koraller och snäckor. Landtfolket tycker bäst om palfvadt björnkött med brynta tallkottar; soppa på korfstickor, konserver af gamla skosulor, rysslimpor med surkål, marionetter och piruetter, italienska månskensnätter och andra smakliga rätter.

Caraborra.

För all del, herr troll, det är redan alldes för mycket. Det blir riktig lyx.

Populus.

Ja, ja, man kan ha det både bättre och sämre, förstås! Männe jag få vara med på ett hörn.

Caraborra.

Naturligtvis! Herr trollmagistern är själf-skrifven såsom flickornas lärare och uppfostrare.

Populus.

Se där kommer kungen!

Caraborra (fjäskar och städar).

För allan del, för allan del!

Andra scenen.

Kungen. Caraborra. Populus.

Kungen (räcker spiran åt Caraborra).

Putsa min spira, Caraborra. Fastän den blifvit polerad med finstötta prinsessgrifflar, tycker jag att den ändå ej är tillräckligt blank. Jag säger henne, att den gamla skogskungen vill i dag visa sig riktigt på styfva linan. Är alt i ordning?

Caraborra.

Ja, bevars, Ers Majestät.

Kungen.

Äro rummen vädrade och parfymerade?

Caraborra.

Ja visst, Ers Majestät. De dofta af tallbars essence och ungt björklöf, och småfåglarna kvittra där på högvederbörlig befallning.

Kungen.

Är matsalen fäjad och kuverterna bestämda?

Caraborra.

Naturligtvis, Ers Majestät. Magistern har satt upp matsedeln och då vet man, att den är gjord med snille och smak. Jag har själf dukat bordet och bestämt platserna. Vid stora bordet i norr sitter hedersgästen, norske fjällkungen med sina söner, i söder sitter hafskungen med sina döttrar.

Kungen.

Äro de placerade efter rang.

Caraborra.

Ja, de ha hvar sin balja att sitta i!

Kungen.

Vidare!

Caraborra.

I öster sitter gubben och gumman i mån.

Dem måste man krusa för, annars händer det, att de komma med flor för ansiktet.

Kungen.

Hm. — — — —

Caraborra.

Vid lilla bordet har jag placerat husets döttrar och herrar och damer i »bunte Reihe», som tysken säger, och midt i klungan unga prinsar, som möjligen komma till festen.

Kungen.

Men släkten då?

Caraborra.

Åh, för släkten är dukadt i matsalen, helt amikalt på stående fot, ty det finnes ej så många stolar i hela riket, som åt dem skulle behövas.

Kungen.

Hvad för slag, finnes det ej tillräckligt stolar i mitt rike? Så låt hugga ned alla alstubbar och ekestubbar, alla björkkvistar och grönkvistar. Kläd öfver dem sedan med björnhudar, räfsvarsar; svinpelsar och ormskinn, så blir de nog bra att sitta på.

Caraborra (slår ihop händerna).

Nej, hvad säger kungligt Majestät! Många af herrarna finge ju då sitta på sina egna barkade släktingars hudar, jag menar sina egna släktingars barkade hudar, nej, nej jag menar sina släktingars egna barkade hudar!

Kungen.

Än se'n! Man vet ju re'n sedan Kains och Abels tid, att slakten är värst.

Caraborra.

Men det här är ändå det allra värsta jag hört om släktskapen.

Kungen.

Kanske är det så, kära Caraborra. Men hur skall hon då ställa till?

Caraborra.

Om Ers Majestät kunde lugna sig hälst obetydligt. Liksom inte jag skulle förstå alt sådant där bättre än kungen, som knappt kunde krypa, när jag redan hade gifvit bort femton korgar och lika många näfverrifvor. Men jag tänker gästerna snart börja samlas. Skola vi bjuda safva, björklake eller källvatten till först?

Kungen.

Gör som hon tycker, kära Caraborra, efter hon förstår alt sådant bättre än jag. Kalla nu hit mina döttrar att jag får tala litet med dem. (*Caraborra går.*)

Tredje scenen.

Kungen. Döttrarna.

Alla döttrarna.

Här äro vi söta, rara pappa. (*De ställa sig i ring omkring kungen, dansa och sjunga.*)

Kungen.

Stilla, stilla trollungar, det är inte tid att leka nu, vi ha allvarsamma saker för oss

Primula.

Allvarsamma? Fy, pappa lilla, hvad skola vi bry oss om det allvarsamma, när lifvet är så förtjusande roligt.

Calluna.

Ja, och skogen så härlig, och slottet så superfint och grannt. Säg pappa, hvad betyder alt detta? Skall det bli bal i afton?

Kungen.

Ja, mina små konvaljer; det blir värkligen bal. Men sitten nu ned, och hören på hvad jag har att säga er. (*Han sätter sig på en bänk, flickorna rundt omkring honom på marken. Betula och Narcissa breda ut sina kjolar för att icke skrynkla dem. Calluna blir utan plats; hon försöker här och där att finna någon.*)

Caluna.

Alltid ären I så orättvisa emot mig, för att jag är den yngsta. Men liten skall bli stor. Man är icke alltid minst för att man är den yngsta. Hvem vet, kanske jag en vacker dag hoppas öfver er allihop, såsom nu! (*Hon hoppas öfver de andra i konungens famn, och slår armarna om hans hals.*)

Kungen.

Lilla toka!

Caluna.

Hvad sägen I nu systrar? Är icke en fars famn den bästa platsen för en liten flicka? Här mår man som pärla i guld. (*Smeker kungen.*) Ack, du allra raraste lilla trollpappa, är du icke bra glad öfver att du har så många muntra flickor, och isynnerhet *en*, som så gärna vill sitta i din famn! Var det inte bra obeskedligt af systrarna att inte vilja släppa fram mig?

Betula.

Det var inte illa menadt, kära Caluna, jag var bara rädd om min paryr.

Narcissa.

Och jag var rädd om mina blommor.

Linnéa.

Flickor, flickor, nu narrens I igen! Erkänner att I varit obeskedliga emot Caluna, för att I inte tycken om, att hon skall räknas bland de stora. I viljen gärna hålla henne i barnkammaren, det är hela saken.

Viola.

Kors hvad Linnéa igen är pepprig.

Primula.

Linnéa är visst icke pepprig; hon är sann och redbar nu som alltid. Hon är snällare än någon af oss.

Caluna.

Ja, hon är så söt och rar, som — ja, hvad skall jag nu säga, — som en honungskaka.

Fragaria.

Prälla nu inte så fasligt, flickor, vi få ju aldrig veta hvad pappa har att säga.

Narcissa.

Söta pappa, få vi nu veta, hvarför här blir så stort kalas, och hvad det är för förnämt främmande som väntas hit?

Kungen.

Nå ja, jag får väl lof att säga det då. Mina käre barn I ären ren så stora och förståndiga att det kan vara tid, att tänka på er framtid. Jag börjar bli gammal och jag skulle dö lugn, om jag visste åtminstone sju af mina döttrar vara välförsörjda. De kunna sen draga försorg om sina sju yngre systrar. Att gifta sig är alltid ett honnett sätt att blifva försörjd. Två af mina döttrar måste hålla sig färdiga att helt snart träda i brudstol. Trollkungen från Norge, han, som bor i gamla Dovrefjäll, kommer hit med sina söner, som skola söka sig hustrur. Kungen är länge sedan enkling för tredje gången. Pojkarna hans, sägas vara ena oförskömmade och öfvermodiga ungdomar. Men det kan ju hända, att man gjort dem orätt, och att de blifva bra med tiden. Kommen ihåg flickor, att en förständig fru nog får bukt på en vildbase eller tölp till man.

Primula.

Vi förstå dig inte rätt pappa, förklara dig litet bättre. Hvem är det, som skall träda i brudstol?

Kungen.

Det vet jag inte själf, mitt blomster. Jag har lofvat fjällkungen, att han får ta' från hopen.

(Flickorna hoppa upp).

Caluna.

Abuss, abuss, jag vill ha den ena!

Narcissa.

Jag vill *taga* den andra.

Betula.

Nej, det gillas inte här att abussa! Inte är det väl vi, som skola välja, utan de. Kvinnans lott är att blifva vald, så är det åtminstone i dansen. Och giftermålet är ju kotiljongen, d. v. s. långdansens på livvets bal.

Viola.

Säg, snälla pappa, hvem är det, som skall välja?

Kungen.

Lugnen er mina stormhattar! Det är mannen, som tager, och kvinnan, som tages, enligt regeln. Fjällkungen är den, som väljer; och då han, ehuru själf litet obarkad, dock fäster mycken vikt vid en god uppfostran, så ber jag er,

att uppföra er så fint och skickligt som möjligt. Visen att I ha'n talanger, men skryten inte, ty det är fult. Varen ödmjuka mot den gamle, men låt inte pojkarna hoppa er på näsan. Varen beredda! Gästerna kunna vara här hvart ögonblick.

Caluna (till Linnéa).

Hör du, hvem tror du blir fru i dag?

Linnéa.

Ja, inte blir det jag, det är säkert. Månne det just vara någon synnerlig lycka att bli såld åt en norsk trollgubbe och nödgas lämna den härliga skogen, för att framlefva sitt återstående lif bland fjällen?

Fjärde scenen.

Caraborra inkommer.

Caraborra.

De komma! De komma!

Kungen.

Skynda, gif hit min spira och låt mig stå i månskenet! Ställen er i rad, gullvifvor!

Betula.

Pappa lilla, hur finner du min toilett? (*Svänger sig*).

Kungen.

Mycket smakfull, min persika; men ställen er nu i rad, och nigen vackert!

Femte scenen.

Fjällkungen (inträder med sina söner). De förra.

Fjällkungen (skakar kungens hand).

God dag hedersknyffel! Det är länge, sedan vi båda råkats. Mången vinter har snöat, mången sommar töat sedan dess i fjällen.

Kungen.

Hjärtligt välkommen, gamle kamrat! Du ser alt lika ung och kry ut, som för etthundra år sedan.

Fjällkungen.

Och du har minsann inte häller åldrats på denna tid. Håhå, hvad det är roligt att träffa gamla vänner! (*Skrattar*).

Kungen.

Ja nog är det så, ha, ha, ha! Se här äro mina döttrar. (*Flickorna niga djupt*).

Fjällkungen.

Och här äro mina pysar! Bugen er pojkar, bocken er för prinsessorna! (*Gossarna träda fram*,

och göra en tölpig bugning för flickorna. Flickorna niga djupt med nedslagna ögon. Plötsligt se de upp och brista alla ut i skratt på en gång. Skrattet smittar på gossarna).

Caluna.

Äro de där prinsar? Ha, ha, ha!

Primula.

Skola de där bli våra män? (Slår ihop händerna).

Betula.

Är det sådant, mitt drömda norska ideal! (Suckar).

(Flickorna fnittra, gossarna betrakta dem knuffande hvarandra i sidan).

Kungen (till flickorna).

För all del flickor, hur bären I er åt, bevisar detta någon eduktion (han hotar och bannar).

Fjällkungen (leder sönerna vid handen turvis fram).

I ären ena riktiga galgfåglar! Skämmens I inte en smula? I skolen bära er hyggligt åt, om I viljen ha fruar.

Olle.

Pappa, är det där en kulle?

Fjällkungen.

Ja visst är det en kulle.

Olle.

Jag trodde det var ett hål.

Fjällkungen.

Hvar har du dina ögon pojke? En kulle går uppåt, — ett hål inåt.

Olle.

Ja så, i Norge skulle man kalla det där ett hål.

Öjve.

Hvad här fins mycket flickor, och så finurliga de äro. Pappa, är det inte besynnerligt att vi kunna tala deras språk?

Fjällkungen.

Stilla gossar! Annars kan man tro att I inte äro hyfsade.

Caraborra.

Ers Majestät, det kommer mera främmande, en fin, fin herre, jag tror rakt att det är en prins.

Kungen (till sig själf).

Det börjar arta sig. (*Högt*) Bed herren stiga in.

Sjätte scenen.

De förra. Amadeus.

Amadeus. (Bugar sig för kungarne och prinsessorna).

Kungen.

Hjärtligt välkommen, min herre! Det är en stor ära för mig, att få taga emot Eder i min ringa borg.

Amadeus.

Jag ber, äran blir alltid min. Jag är Amadeus, prins af Arkadien, och på resa kring världen. Jag har tagit mig friheten att objuden, infinna mig här, då jag hörde omtalas den fest, som ni ämnar ställa till på Ert slott. Kan jag hoppas på att vara välkommen?

Kungen (räcker honom handen).

Ni är mycket välkommen, min prins, och jag önskar af alt hjärta, att Ni måtte trifvas väl hos oss.

Fjällkungen.

Hedersbror, är det snart slut med krus och komplimanger? Kommer hit många sådana där spindelbensriddare, så hvem vet hur det går med vår öfverenskommelse.

Kungen.

Bror har alltid företrädet. Kom hit blomviskor och låten presentera er för min gamla vän. (*Tar Narcissa vid handen*). Här är den blekaste och ömtåligaste af mina döttrar.

Fjällkungen.

Kom närmare mitt barn, var ej så blyg! Hvad heter du och hvad kan du?

Narcissa.

Narcissa heter jag, och kan något, som ingen annan kan. Min gudmor, som genast såg att jag skulle bli ett särdeles finkänsligt och ömtåligt fruntimmer, ville skona mig från obehag af alla slag och gaf mig i faddergåfva denna pinne. Så snart jag sticker den i mun försvinner jag, och slipper att se och höra, hvad jag ej vill se och höra. Se det är min konst.

Fjällkungen.

Inte tycker jag om att min hustru skulle försvinna så där, när hon själf vill, och inte tycka pojkarne håller om det, det vet jag nog.

Kungen.

Här är min andra dotter, Viola! Hon är en mycket besynnerlig flicka. Hon kan gå vid

sidan af sig själf, alldeles som en skugga, fastän vi trollfolk ej hafva någon skugga.

Fjällkungen.

Det måste vara bra lustigt! Gör det så får jag se hur det ser ut!

Viola.

Ingalunda!

Fjällkungen.

Hvarför inte?

Viola.

Saken är den, att jag så oändligt tycker om att promenera ensam i månskenet. Men vår lärare påstår att sådant svärmeri ej passar sig för en ung flicka. Därför brukar jag gå vid sidan af mig själf, ty då slipper jag annat sällskap.

Fjällkungen.

Ganska listigt uttänkt (*hotar med fingret*).

Kungen.

Här är Pappas lilla värdinna och Caraborras högra hand (*tar Fragaria vid handen*).

Fjällkungen.

Hvad heter du och hvad kan du, då pappa skryter så med dig.

Fragaria.

Pappa är alldeles för god, som berömmar mina små dygder. Jag heter *Fragaria Vesca*, och kan ännu bra litet af alt, som behöfves, för att bli en bra husmor. Väl har jag gått i kärrfruns hushållsskola och där har jag lärt att baka, brygga, sylta, salta och koka. Jag kan späcka alstubbar med lysmaskar, steka svamp i trollsmör och göda fasel. Se här, har jag mina sju nycklar: Till skafferiet, till källaren, till fruktboden, till vinkällaren, till vindskammaren, till skrubben och till jungfruburen.

Fjällkungen (belåten).

Det är galant! (*till pojkarne, som brottas*) Sen upp, pojkar! Det är något för er (*till Fragaria*) Hör min lilla svärdotter, (*tar henne under hakan*) kan du också sy knappar i, stoppa strumpor och lappa skjortor?

Fragaria.

Naturligtvis! Det hör ju till en flickas uppfostran.

Fjällkungen.

Hon blir en god husmor den där (till flickan) Du är en förständig tös, dig tycker jag om.

Betula (till Narcissa).

Friar han?

Narcissa.

Inte tror jag det.

Kungen.

Här är min fjärde dotter, Primula Veris.

Fjällkungen.

En så näpen unge. Hvad kan du uträtta med dina silkestassar?

Primula.

Jag är inte så obetydlig, som jag ser ut. Min gufar, farbror Necken, har skänkt mig en liten hvisselpipa af sjöskum. När jag hvisslar i den, så måste allt trollfolk t. o. m. pappa och svärfar göra som jag vill.

Fjällkungen.

Det är ett farligt fruntimmer, akta er pojkar för en hustru, som låter en dansa efter sin pipa.

Olle (till Öjvä).

Hör Öjvä, tycker du det här är roligt!

Öjvä.

Nä-häj! Tacka vet jag när vi slogo kullerbytta i Dofvrefjäll, det var mycket trissigare, än att stå här och sjåpa sig. Kom gå vi ut och dra fingerkrok.

(De gå).

Sjunde scenen.

De förra utom Olle och Öjvä.

Fjällkungen.

Hvad kan din femte dotter?

Betula.

Jag har lärt mig hålla af normännen, och jag gifter mig aldrig, om jag ej får till komma Norge.

Caluna.

Ja, det heter i en norsk legend, att då världen förgås, skola dock Norges fjäll kvarstå, som bautastenar, och därför vill hon dit! Hon är så rädd att förgås.

Fjällkungen.

Åhå, kommer det sig däraf?

Betula.

Nej, tusen gånger nej; jag älskar Norges fjäll och älfvar, och jag beundrar norrmännens kraft och mod! O, det vore härligt att lefva och dö i Norge!

Fjällkungen.

Det där är riktigt rörande. Men nu kommer den sjunde och sista.

Kungen.

Före den sjunde, kommer den sjätte, som är min Linnéa! Alltid drar du dig, barn, så anspråkslöst bakom de andra.

Linnéa.

Jag vill helst gömma mig, ty det enda jag kan är något, som ingen tycker om.

Fjällkungen.

Hvad är det då?

Linnéa.

Jag kan endast säga folk sanningen, därför bryr sig ingen om mig och jag väntar mig al-

drig att bli afhållen af någon annan än af min raraste, käraste pappa. Men det är också det förnämsta för mig.

Fjällkungen.

Säga sanningen är en dygd, mitt barn, och dygden får nog en gång sin belöning.

Kungen.

Här är den sista och sjunde; en riktig trollunge i själfsväld och odygd.

Fjällkungen.

Nå, kan fröken Snips också någonting?

Caluna.

Ja, jag kan berätta sagor, och det så många Ni vill.

Fjällkungen.

Här äro mina fingrar, berätta mig något om hvart och ett.

Caluna (tar i tummen).

Tummetotten är förnämre än alla de andra fingrarna, han har endast en led i ryggen, och är genom sin ställning i samhället skyldig att stå på ett visst afstånd från de öfriga fingrarna (*tar i pekfingret*) Här är slickepott. Han

tycker om att titta i syltburkar, och öfveralt där det finnes något godt att snaska, men när han antager namnet pekfinger, visar han vägen åt folk. En stor filur kan han vara och det händer ej sällan, att han narrar de lättrogna. Det är ej svårt att locka den, som själf gärna hoppar.

Kungen (skrattande).

Men pekfingret gör också mycket godt, om det allvarligt höjes i rätta stunden.

Caluna (tar i långeman).

Se här en lång och smärt figur, som gärna ser sina syskon öfver axeln och som skulle lämpa sig till löjtnant. (*Tar i gullebrand*) Nej se på Gullebrand, med ett gullbälte kring lifvet, som om han visste, att det skulle bli förlofning af.

Fjällkungen.

Tapp! Håll fast honom! Handen är din! Dig vill jag själf hafva till hustru!

Caluna.

Vänta, vänta det fattas ännu sagan om Gullebrand ock lilla Vickevire.

Fjällkungen.

Den sagan får du berätta i vinter, när vi sitta i stenstugan, där furublosset brinner och

dricka mjöd ur kungarnes guldhorn. Hustomten skall då sjunga för dig alla säterflickors visor. Det skall bli muntert men hvar äro pojkarne?

Jungfrun.

Jo, de springa omkring på fälten, och blåsa ut lyktgubbarna, som komma så hyggligt och ville anställa fackeltåg.

Fjällkungen.

Kalla hit dem! De äro mig ena vildbasare.

Åttonde scenen.

De förra. Olle och Öjvä.

Fjällkungen.

Är det skick och sköt att löpa omkring så där. Se, jag har tagit åt er en mor, nu kan ni taga hvar sin ellaster.

Olle.

Söta pappa vi sku inte bry oss om att gifta oss.

Fjällkungen.

Hvad för slag?

Ojvä.

Få vi inte hällre dricka duskål med prinsessorna. Det är vida treffigare.

Fjällkungen.

Pojkar, pojkar, ni gör mig rent af rasande.

Caluna.

Förifra dig ej, min gubbe lilla! Låt mig ta' hand om barnen (*till gossarne*) Ser ni, nu är jag Er mamma, och nu ska' ni i allt lyda mig.

Olle.

Nej en sådan söt liten mamma vi få!

Öjvä.

Hvad vi ska' bullra och gräsera med henne.

Båda.

Gratulera söta mamma, gratulera söta pappa!

Flickorna.

Gratulera! Gratulera!

Fjällkungen (till skogskungen).

Men hedersbror, jag har ännu ej erhållit ditt samtycke.

Kungen.

Åh bevara mig, jag kan väl inte önska min dotter en bättre lott. Måtte hon blott blifva god och förständig.

Calma.

Var lugn, pappa lilla, jag känner hur förståndet växer med den nya värdigheten. Det är ingen småsak att blifva styfmor vid 13 år.

Amadeus.

Jag ber, min prinsessa, att få önska Er trefnad i det nya kallet och i det nya fäderneslandet. Måtte Ni framföralt ej frysa näsan af Er där.

Kungen (till Amadeus.)

Nu vill måhända Ers kungliga höghet berätta oss anledningen till Er resa kring världen.

Amadeus.

Med nöje. För två år sedan blef jag myndig. Min far sade mig då: »Amadeus», sade han, »ring kring världen, och sök dig den ädlaste och bästa prinsessa! En sådan svärdotter skall blifva mig välkommen.» Och jag reste från hof till hof. Jag fann mycken skönhet och älskvärdhet, men äfven mycken fåfänglighet och behagsjuka. Prinsen af Arkadien ansågs som en värdig friare, och prinsessorna äflades om min ynnest. Men

då jag ej kunde skåda till bottnen af deras hjärtan, och misstrodde deras ljufva blickar, beslöt jag i mitt sinne att blifva gammal ungarl, och begaf mig på hemfärden. Då hörde jag talas om Eder fest och om Edra 14 döttrar. Skall jag väl ej bland dessa i naturens sköte uppvuxna ungmör finna mitt efterlängtade ideal? Ers Majestät, jag har funnit det; vill Ni skänka mig den af Edra döttrar, som sade sig ej kunna annat, än säga sanningen. Jag skall vårda henne som den skönaste blomma i min trädgård och skydda hennes rena själ, för alt fult och ondt i världen.

Kungen.

Hon är ju bara en trollprinsessa.

Amadeus.

Jag vet det, men det gör ingenting till saken. Jag rädes ej för trollen, ty det finnes goda troll, jämte de onda. Er Linnéa blir säkert den goda ande, som skall härska i mitt rike till lycka och välsignelse för mig och mitt folk.

Kungen.

I så fall har jag intet att invända. Linnéa, min dotter, kom fram. Hörde du, hvad den unge prinsen sade?

Linnéa (blygt).

Ja, min far! Men männe inte prinsen hällre vill ha' någon af mina systrar? Dem tycka alla om.

Amadeus.

Nej, Linnéa, det är just dig och ingen annan jag vill ha! Vill du följa mig till det härliga Arkadien, där citronerna blomma och näktergalen slår? Vill du?

Linnéa (står tvekande och leker med sina skärpband).

Caluna (knycker henne i kjolen).

Skynda dig, Linnéa, ser du ej huru ståtlig prinsen är, och huru han håller af dig? Min fästman är visst mycket stiligare, — men i alla fall — prins är prins.

Linnéa (till prinsen).

Nåväl, tag mig då! Jag följer dig gärna öfver land och haf. (*räcker honom handen*).

Olle (till Öjvä).

Hör du Öjvä, tycker du det här är vidare roligt?

Öjvä.

Nej tvärtom.

Olle.

Vet du hvad jag tänker på?

Öjvä.

På ölost och palt kanske.

Olle.

Visst inte, något helt annat.

Öjvä.

Nå hvad är det då?

Olle.

Jo ser du, jag tänker att efter pappa vill, så sku' vi ju kunna fria nu på samma gång, så är det undangjordt.

Öjvä.

Jasså, nå hvilken tar du?

Olle.

Jag tänker på henne med nycklarna.

Öjvä.

Då tar jag henne med pinnen.

Olle.

Hur törs du, hon kan ju försvinna när som hälst.

Öjvä.

Åh nej! Ser du, jag tänker lura henne, medan du pratar med henne, stjäla jag pinnen.

Olle.

Godt. (*närmar sig Narcissa*). Det är vackert i dag.

Narcissa.

Tämligen.

Olle (drar Öjvä i jackan).

Säg du nu någonting, i din tur.

Öjvä.

Det är vackert i skogen, när här är så många vackra flickor.

Narcissa.

Tycker du det?

Öjvä.

Ja, och du är den aldri vackraste, du är så fin och len om hullet, och så späd och rak, och ståtlig och gentil som en ung björk.

Narcissa.

Prat skräp.

Öjvä. (närmar sig förtroligt).

Hör nu lilla, triroligaste prinsessblomma,

låt oss bli goda vänner. Jag är den raskaste och hurtigaste gut, som nånsin skidat ned för Dofvrefjäll, och skulle just behöfva en sådan där trollpacka, som sku' vara rolig att se på, när jag inte har annat att göra.

Narcissa.

Du är för befängd.

Öjvä (tittar uppåt taket).

Nej se, hvad kan det vara för en underlig fågel, som sitter där? — Aj, nu flög den! (*alla se åt samma håll*) där, där, bakom granen. (*drar under tiden pinnen ur Narcissas hand*).

Narcissa.

Min pinne, min pinne! Hvem tog min pinne?

Öjvä.

Kissen tog den, och här är den.

Narcissa.

Gif hit den, annars kan jag aldrig mer försvinna.

Öjvä.

Det är inte häller meningen, söta moster. Jag behåller pinnen, och om du vill lofva att

vara lydig och snäll, så skall jag taga dig med på köpet, efter pappa så vill.

Olle (till Fragaria).

Och om du vill lofva att koka god mat och stoppa mina strumpor, så skall jag taga dig, moster lilla, och då blifven I båda svägerskor, och vi bli svågrar. Vår mamma blir vår svägerska och er syster blir er svärmor.

Fragaria.

Kära Olle, bli du först torr bakom öronen och skaffa dig vanligt folkvätt, innan du tänker på sådana saker. Jag hoppas din nya mamma ger dig en risbastu hvar gång du är näsvis.

Narcissa.

Och du Öjvä kan nog blifva bra med tiden, bara du blir litet polerad och hyfsad och det sörjer nog din nya mamma för. Var nu snäll och gif mig min pinne tillbaka.

Öjvä.

Nej pass, det gör jag platt inte. Jag gömmer den och vill komma tillbaka efter hundra år. Då hoppas jag min sköna skall vara mindre svår att vinna. Då är jag själf också bussigare.

Har långt skägg som pappa och andra grann-
låter att bjuda på.

Narcissa.

Jasså, du vill ge mig betänketid! Nå godt,
kom tillbaka efter 100 år.

Öjvä (till Olle).

Hvad fick du? Du ser så flat ut.

Olle.

Än du då? Du fick ju en korg?

Öjvä.

Visst inte, det var ju du, som fick korgen;
jag fick 100 års betänketid.

Olle.

Vågar du skryta?

Öjvä.

Vågar du slåss? (*De brottas*).

Caluna (springer fram och skiljer åt dem).

Pojkar, pojkar, hur bär ni er åt? Hvad
kifvens I om?

Öjvä.

Det är bara om en korg. Olle fick korgen

Olle.

Och nu vill Öjvä ha den.

Caluna.

Gräla inte, ni fick ju hvar er korg, som I förtjänen. Hållen er på mattan nu på pappas och mammas förlofningsdag.

Flonde scenen.

De förra. Caraborra.

Caraborra.

Ers Majestät, bordet är dukadt!

Kungen.

Mina vänner! Låtom oss stiga in att spisa. Efter maten får ungdomen taga sig en sväng och vi gamla med, och då bedja vi den ärade publiken, som gjort sig besväret att komma hit och åse trollens fest, att taga plats på kullen, så få vi dansa i dalen. (*Bjuder armen åt fjällkungen; de öfriga följa i par*).

Ridån faller.

Und nu vill Över hänses
att

Öfver

Öfver äro, in och för År 1801
förlämnad. Hållen er på natten in på
och nattans förtäringar

Någon seende

De föres Öfver

Öfver

De föres öfver är öfver

År 1801

Öfver äro, in och för År 1801
förlämnad. Hållen er på natten in på
och nattans förtäringar

Öfver

Öfver äro, in och för År 1801
förlämnad. Hållen er på natten in på
och nattans förtäringar

Pris: 2: —